

N a r o d o w y B a n k P o l s k i

NBP

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO**

NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2009 r.

**INFORMACJA DODATKOWA
DANE OGÓLNE**

Warszawa, marzec 2010 r.

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	4
1.1.	PODSTAWA PRAWNA, PRZEDMIOT DZIAŁANIA I ORGANY NBP	4
1.2.	WSPÓLPRACA NBP Z INSTYTUCJAMI MIĘDZYNARODOWYMI	6
1.3.	OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI.....	7
1.3.1.	PODSTAWA PRAWNA PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH NBP	7
1.3.2.	PODSTAWOWE ZASADY RACHUNKOWOŚCI NBP	8
1.3.3.	ZASADY UJMOWANIA I WYCENY SKŁADNIKÓW SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO NBP.....	10
1.4.	INFORMACJE O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH, JAKIE NASTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM A NIEUWZGLĘDNIONYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM NBP	26
1.5.	BIEGLY REWIDENT I SPOSÓB JEGO WYBORU.....	27
1.6.	INFORMACJE O SPRAWOZDANIU FINANSOWYM NBP ZA 2008 ROK.....	27
1.7.	INNE ZAGADNIENIA MAJĄCE WPŁYW NA PRAWDIŁOWE ZROZUMIENIE SYTUACJI MAJĄTKOWEJ I FINANSOWEJ NBP	28
1.7.1.	NOWE UMOWY POMIĘDZY RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ A MIĘDZYNARODOWYM FUNDUSZEM WALUTOWYM	28
1.7.2.	UDZIAŁ NBP W KAPITALE SUBSKRYBOWANYM EBC	29
1.7.3.	FUNDACJA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO.....	31
2.	INFORMACJE OGÓLNE.....	33
2.1.	ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI W ROKU OBROTOWYM 2009	33
2.2.	PORÓWNYWALNOŚĆ DANYCH.....	34
2.3.	SPOSÓB ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W NBP	36
2.3.1.	RYZYSKO FINANSOWE.....	37
2.3.1.1.	Ryzyko kredytowe.....	38
2.3.1.2.	Ryzyko płynności.....	40
2.3.1.3.	Ryzyko stopy procentowej.....	41
2.3.1.4.	Ryzyko kursowe.....	42
2.3.2.	RYZYSKO OPERACYJNE.....	43
2.4.	ZMIANY W POZYCJACH BILANSU	47
2.5.1.	AKTYWA.....	49
2.5.1.1.	Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości.....	52
2.5.1.2.	Należności od nierezydentów w walutach obcych.....	52
2.5.1.3.	Należności od rezydentów w walutach obcych.....	53
2.5.1.4.	Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej.....	53
2.5.1.5.	Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej.....	54
2.5.1.6.	Pozostałe aktywa	55
2.5.2.	PASYWA.....	56
2.5.2.1.	Pieniądz w obiegu	59
2.5.2.2.	Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej.....	60

2.5.2.3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej.....	60
2.5.2.4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej.....	61
2.5.2.5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej.....	62
2.5.2.6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych.....	62
2.5.2.7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych.....	63
2.5.2.8. Zobowiązania wobec MFW.....	63
2.5.2.9. Pozostałe pasywa.....	64
2.5.2.10. Rezerwy na przyszłe zobowiązania.....	64
2.5.2.11. Różnice z wyceny.....	65
2.5.2.12. Fundusze i rezerwy.....	65
2.5.2.13. Wynik finansowy.....	66
2.5.3. POZYCJE POZABILANSOWE.....	67
2.6. ZMIANY W POZYCJACH RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT NBP.....	69

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP

Zgodnie z art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, jest centralnym bankiem państwa, któremu przysługuje wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej, odpowiadającym za wartość polskiego pieniądza.

NBP posiada osobowość prawną i nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych. NBP prowadzi działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a jego siedzibą jest Warszawa. Rolę, funkcje oraz zadania NBP określają:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2, z późniejszymi zmianami), zwana dalej „ustawą o NBP”,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późniejszymi zmianami),
- regulacje europejskie (Traktat Akcesyjny, Traktat o Unii Europejskiej, Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego).

Podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także:

- organizowanie rozliczeń pieniężnych;
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi;
- prowadzenie działalności dewizowej w granicach określonych ustawami;
- prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa;
- regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie;
- kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego;
- działanie na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego¹;
- opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej;
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

¹ Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o Komitecie Stabilności Finansowej (Dz. U. Nr 209, poz. 1317) przez „krajowy system finansowy” rozumie się ogół podmiotów podlegających nadzorowi na podstawie ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z Konstytucją RP oraz ustawą o NBP, organami NBP są:

- 1) Prezes Narodowego Banku Polskiego,
- 2) Rada Polityki Pieniężnej,
- 3) Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

Skład osobowy organów NBP:

1) **Prezes NBP**

Sławomir Stanisław Skrzypek – powołany na wniosek Prezydenta RP przez Sejm RP w dniu 10 stycznia 2007 r. na okres 6 lat (Prezes objął obowiązki w dniu 11 stycznia 2007 r., po złożeniu przysięgi wymaganej przepisem art. 9 ust. 3 ustawy o NBP);

2) **Rada Polityki Pieniężnej**, zwana dalej „RPP”:

Przewodniczący RPP, Prezes NBP

Sławomir Stanisław Skrzypek

Członkowie RPP, powołani na sześcioletnią, nieodnawialną kadencję:

Andrzej Bratkowski	powołany przez Sejm w dniu 8 stycznia 2010 r.
Elżbieta Chojna-Duch	powołana przez Sejm w dniu 8 stycznia 2010 r.
Zyta Gilowska	powołana przez Prezydenta RP w dniu 16 lutego 2010 r.
Adam Glapiński	powołany przez Prezydenta RP w dniu 16 lutego 2010 r.
Jerzy Hausner	powołany przez Senat w dniu 13 stycznia 2010 r.
Andrzej Kaźmierczak	powołany przez Prezydenta RP w dniu 16 lutego 2010 r.
Andrzej Rzońca	powołany przez Senat w dniu 13 stycznia 2010 r.
Jan Winiecki	powołany przez Senat w dniu 13 stycznia 2010 r.
Anna Zielińska-Głębocka	powołana przez Sejm w dniu 9 lutego 2010 r.

Członkami RPP w poprzedniej kadencji byli:

Jan Czekaj

Dariusz Filar

Stanisław Nieckarz

Marian Noga

Stanisław Owsiak

Mirosław Pietrewicz

Andrzej Sławiński

Halina Wasilewska-Trenkner

Andrzej Wojtyna

3) Zarząd NBP:

Przewodniczący Zarządu, Prezes NBP

Sławomir Stanisław Skrzypek

Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Piotr Wiesiołek powołany przez Prezydenta RP z dniem 6 marca 2008 r.

Wiceprezes NBP

Witold Koziński powołany przez Prezydenta RP z dniem 24 października 2008 r.

Członkowie Zarządu NBP:

Eugeniusz Gatnar powołany przez Prezydenta RP z dniem 25 marca 2010 r.

Zbigniew Hockuba powołany przez Prezydenta RP z dniem 2 listopada 2007 r.

Jakub Skiba powołany przez Prezydenta RP z dniem 2 listopada 2007 r.

Zdzisław Sokal powołany przez Prezydenta RP z dniem 13 marca 2007 r.

Małgorzata Zaleska powołana przez Prezydenta RP z dniem 3 sierpnia 2009 r.

Członkowie Zarządu NBP są powoływani na okres 6 lat.

Prezydent RP przyjął rezygnację i z dniem 7 lipca 2009 r. odwołał z funkcji członka Zarządu Pawła Sameckiego.

Z dniem 25 marca 2010 r. zakończyła się kadencja członka Zarządu Jerzego Stopyry.

1.2. Współpraca NBP z instytucjami międzynarodowymi

Na mocy art. 5 ustawy o NBP, NBP może być członkiem międzynarodowych instytucji finansowych i bankowych oraz pokrywać ze środków własnych wydatki związane z członkostwem w tych instytucjach. Ponadto, zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy o NBP, Prezes NBP reprezentuje interesy Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowych instytucjach bankowych oraz, o ile Rada Ministrów nie postanowi inaczej, w międzynarodowych instytucjach finansowych. Współpraca NBP z międzynarodowymi instytucjami finansowymi i bankowymi jest związana zarówno z realizacją zadań, wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej (udział w pracach w ramach Europejskiego Systemu Banków

Centralnych), jak też z członkostwem Polski w innych organizacjach i instytucjach gospodarczych i finansowych.

Do instytucji międzynarodowych, z którymi obecnie współpracuje NBP, należą w szczególności:

- 1) Europejski Bank Centralny,
- 2) Bank Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei,
- 3) Międzynarodowy Fundusz Walutowy,
- 4) Grupa Banku Światowego,
- 5) Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju,
- 6) Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju,
- 7) Międzynarodowy Bank Współpracy Gospodarczej,
- 8) Komitet Europejskich Nadzorców Bankowych.

1.3. Opis przyjętych zasad rachunkowości

1.3.1. Podstawa prawna prowadzenia ksiąg rachunkowych NBP

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych, prowadzonych zgodnie z przepisami:

- ustawy o NBP,
- uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP z 2003 r. Nr 22, poz. 38, z późniejszymi zmianami), zwanej dalej „uchwałą nr 16/2003”,
- uchwały nr 63/2008 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami, wraz z załącznikiem „Plan Kont NBP”,
- uchwały nr 9/2006 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP z 2006 r. Nr 13, poz. 16), zwanej dalej „uchwałą nr 9/2006”,

- uchwały nr 29/2007 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 25 października 2007 r. w sprawie gospodarki składnikami majątku trwałego w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami, zwana dalej „uchwałą nr 29/2007”.

1.3.2. Podstawowe zasady rachunkowości NBP

Zgodnie z art. 67 ustawy o NBP, zasady rachunkowości NBP powinny odpowiadać standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych.

Rok obrotowy w NBP trwa od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia. Dniem bilansowym jest dzień 31 grudnia.

Zasada wiernego i rzetelnego obrazu

NBP stosuje zasady rachunkowości w sposób zapewniający rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego, zgodnie z istotą i ekonomicznym znaczeniem zdarzeń gospodarczych.

Zasada kontynuacji działania

Zgodnie z art. 58 ustawy o NBP, nie można ogłosić upadłości NBP.

Zasada ostrożności

Wyceny aktywów i pasywów oraz zaliczania przychodów do wyniku finansowego dokonuje się w sposób ostrożny. Zgodnie z tą zasadą niezrealizowane przychody nie są ujmowane w rachunku zysków i strat jako przychody, lecz wykazywane po stronie pasywów bilansu, jako różnice z wyceny. Natomiast koszty niezrealizowane są ujmowane w dniu bilansowym w rachunku zysków i strat jako koszty. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych, waluty obcej, złota z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych, waluty obcej, złota.

Zasada istotności

W NBP można stosować uproszczony sposób grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów i zobowiązań, ujmowania przychodów i kosztów, o ile nie wpływa to negatywnie na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz nie wpływa w istotny sposób na wynik finansowy.

Zasada porównywalności

Zasady rachunkowości stosuje się w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych na kontach, wyceny aktywów, wyceny zobowiązań, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na koniec roku stany aktywów i pasywów ujmuje się w tej samej wysokości w księgach rachunkowych otwartych na następny rok obrotowy.

Zasada memoriału / Podejście ekonomiczne

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej lub terminowej oraz dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej, ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia zawarcia umowy do dnia rozliczenia,
- dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej oraz środki pieniężne przyjęte lub złożone przez NBP z tytułem zwrotnym, ujmuje się na kontach bilansowych w dniu rozliczenia,
- odsetki, dyskonto i premie od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego.²

Zdarzenia następujące po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść.

Zasady ujmowania aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów

Aktywa i zobowiązania, przychody i koszty, ujmuje się w księgach rachunkowych, gdy:

- jest prawdopodobne, że wszelkie przyszłe korzyści ekonomiczne wpłyną albo zobowiązania zostaną uregulowane,

² Z wyjątkiem odsetek od środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach nostro, odsetek do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej (dzień zapłaty odsetek) oraz odsetek od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną (na koniec okresu sprawozdawczego, nie później niż na koniec miesiąca).

- ryzyka lub korzyści, związane ze składnikiem aktywów lub zobowiązań, zostały na NBP przeniesione,
- wartość składnika aktywów lub zobowiązania oraz przychodu lub kosztu może być określona w sposób wiarygodny.

Do wyniku finansowego roku obrotowego zalicza się wszystkie przychody oraz koszty, dotyczące danego roku obrotowego, kierując się regułami:

- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych, z wyjątkiem przychodów z tytułu zmniejszenia rachunku rewaluacyjnego złota,
- zaliczania do wyniku finansowego na dzień bilansowy kosztów niezrealizowanych³,
- ujmowania w aktywach lub pasywach kosztów lub przychodów, dotyczących przyszłych okresów.

Zagadnienia nieuregulowane w przepisach z zakresu rachunkowości, NBP rozwiązuje z uwzględnieniem obowiązujących na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego:

- wytycznych Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych, z późniejszymi zmianami, zwanych dalej „wytyczne EBC”,
- raportów i decyzji, działającego w strukturze EBC, Komitetu ds. Rachunkowości i Dochodu Pieniężnego (Accounting and Monetary Income Committee - AMICO),
- prac przygotowawczych do wytycznych EBC,
- międzynarodowych standardów rachunkowości,

mając na celu osiągnięcie rzetelności i prawidłowości sprawozdania finansowego.

1.3.3. Zasady ujmowania i wyceny składników sprawozdania finansowego NBP

W kolejnych tabelach zaprezentowano zasady:

- 1) wyceny aktywów i pasywów NBP na dzień ujęcia w księgach oraz na dzień bilansowy,
- 2) ujmowania wybranych przychodów i kosztów,
- 3) wyceny pozycji pozabilansowych na dzień ujęcia w księgach oraz na dzień bilansowy.

³ Wyjątkiem są koszty niezrealizowane od dłużnych papierów wartościowych, niezakwalifikowanych jako utrzymywane do terminu wymagalności, które są zaliczane do wyniku finansowego w dniu przeklasyfikowania tych papierów do zasobu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Tabela 1

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
AKTYWA			
zapas złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	według ceny zakupu przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu złota</i>	według średniej ceny rynkowej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień bilansowy	A1
należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	według średniej ceny rynkowej złota ustalonej na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu złota</i>	według średniej ceny rynkowej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień bilansowy	A1
zapasy banknotów i monet zagranicznych	<ul style="list-style-type: none"> • zakupione za walutę krajową – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie lub określonego odrębnym przepisem • pozostałe – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A2

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
SDR w ramach transzy rezerwowej	<ul style="list-style-type: none"> • zakupione za walutę krajową – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie • zakupione za inną walutę obcą – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego waluty obcej sprzedanej • pozostałe przypadki zwiększeń/ zmniejszeń SDR w ramach transzy rezerwowej – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie <p><i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i></p>	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A2
udziały w MFW wniesione w walucie krajowej	według wartości nominalnej	w kwocie wymagającej zapłaty	A2
rachunki bieżące w MFW	<p>według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych</p> <p><i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i></p>	w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A2
rachunki bieżące w walutach obcych	<ul style="list-style-type: none"> • środki pozyskane z tytułu operacji zakupu waluty obcej za walutę krajową - według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie lub określonego odrębnym przepisem • środki pozyskane z tytułu operacji zakupu waluty obcej za inną walutę obcą - według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego waluty obcej sprzedanej • pozostałe wpływy na rachunki bieżące w walutach obcych - według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego, albo według kursu średniego, 	w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A2

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
	<p>obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych</p> <p><i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i></p>		
rachunki lokat terminowych w walutach obcych	<p>według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych</p> <p><i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i></p>	w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A2 A3
lokaty (pożyczki udzielone) w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	<p>według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych</p> <p>zakupione w tej transakcji dłużne papiery wartościowe nie zmieniają stanu papierów wartościowych, nie podlegają wycenie, i nie zalicza się do wyniku finansowego przychodów i kosztów, wynikających z tych papierów</p> <p><i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i></p>	w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A2 A3
dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	<p>według ceny zakupu, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych</p> <p>jeżeli dłużny papier wartościowy zakupiono z kuponem, wartość zakupionych odsetek z tytułu kuponu ujmuje się w księgach rachunkowych oddzielnie od wartości dłużnego papieru wartościowego</p> <p><i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • niezakwalifikowane jako utrzymywane do terminu wymagalności notowane na aktywnym rynku - według średniej ceny rynkowej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy • utrzymywane do terminu wymagalności notowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/ premię z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*, przeliczonej na walutę krajową według kursu 	A2 A3

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
		średniego, obowiązującego na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie wycenia się łącznie dla całego zasobu • nienotowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/ premię, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	
kredyty i pożyczki udzielone w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	w kwocie wymagającej zapłaty z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A2 A3
inne należności w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	w kwocie wymagającej zapłaty z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A2 A3 A10
kredyty i pożyczki udzielone w walucie krajowej	według wartości nominalnej	w kwocie wymagającej zapłaty z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*	A4 A5 A6 A10
inne należności w walucie krajowej	według wartości nominalnej	w kwocie wymagającej zapłaty z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*	A4 A6 A8 A10
lokaty (pożyczki udzielone) w walucie krajowej z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	według wartości nominalnej zakupione w tej transakcji dłużne papiery wartościowe nie zmieniają stanu papierów wartościowych, nie podlegają wycenie, i nie zalicza się do wyniku finansowego przychodów i kosztów, wynikających z tych papierów	w kwocie wymagającej zapłaty	A5

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	według ceny zakupu jeżeli dłużny papier wartościowy zakupiono z kuponem, wartość zakupionych odsetek z tytułu kuponu ujmuje się w księgach rachunkowych oddzielnie od wartości dłużnego papieru wartościowego	<ul style="list-style-type: none"> • notowane na aktywnym rynku -według średniej ceny rynkowej • utrzymywane do terminu wymagalności notowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/ premię z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie wycenia się łącznie dla całego zasobu <ul style="list-style-type: none"> • nienotowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/ premię, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* 	A7 A10
pozycje w trakcie rozliczenia w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A9
pozycje w trakcie rozliczenia w walucie krajowej	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej	A9
środki trwałe / wartości niematerialne i prawne	według wartości początkowej, rozumianej jako cena zakupu powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem oraz przystosowaniem składnika do stanu zdatnego do używania lub koszt wytworzenia środka trwałego, obejmujący koszty poniesione w czasie od dnia rozpoczęcia ponoszenia nakładów na środek trwały do dnia przyjęcia środka trwałego do używania wartość początkową środka trwałego/wartości niematerialnej i prawnej powiększa się o nakłady na ulepszenie, jeżeli ulepszenie istotnie zwiększy ich pierwotną wartość użytkową	według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpis z tytułu utraty wartości*	A10

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
nakłady na środki trwałe / wartości niematerialne i prawne	według ceny zakupu lub kosztów wytworzenia	w wysokości ogółu wydatków, pozostających w bezpośrednim związku z wytworzeniem, ulepszeniem środka trwałego już używanego w NBP oraz z przystosowaniem nabytego środka trwałego/wartości niematerialnej i prawnej do potrzeb NBP lub do stanu używalności, pomniejszonych o odpis z tytułu utraty wartości*	A10
akcje w walutach obcych	według ceny zakupu przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	<ul style="list-style-type: none"> • notowane na aktywnym rynku - według średniej ceny rynkowej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy • nienotowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy 	A10
akcje w walucie krajowej	według ceny zakupu	<ul style="list-style-type: none"> • notowane na aktywnym rynku - według średniej ceny rynkowej • nienotowane na aktywnym rynku - według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości* 	A10
udziały w walutach obcych	według ceny zakupu przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A10
udziały w walucie krajowej	według ceny zakupu	według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości*	A10

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	w kwocie różnicy między wartością pozabilansowych transakcji bieżących i terminowych obliczoną według średniej ceny rynkowej/kursu średniego a wartością obliczoną według ceny zakupu/kursu zastosowanego do danej transakcji	w kwocie różnicy między wartością pozabilansowych transakcji bieżących i terminowych obliczoną według średniej ceny rynkowej/kursu średniego a wartością obliczoną według ceny zakupu/kursu zastosowanego do danej transakcji	A10
rozliczenia międzyokresowe kosztów w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	A10
rozliczenia międzyokresowe kosztów w walucie krajowej	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej	A10
środki obrotowe			A10
a/ zapasy produktów	według kosztu wytworzenia	według kosztu wytworzenia produktów, pomniejszonego o odpis z tytułu utraty wartości*	
b/ zapasy materiałów i towarów	według ceny zakupu	według ceny zakupu, pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości*	
c/ zapasy złota nieodpowiadającego międzynarodowym standardom czystości i innych metali szlachetnych	według ceny zakupu	według ceny zakupu, pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości*	
d/ wartości kolekcjonerskie nieobiegowe	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej	
różnice z wyceny kursowej	w kwocie różnicy między wartością aktywów i zobowiązań w walutach obcych, bilansowych i pozabilansowych, obliczoną według kursu średniego a wartością obliczoną według średniego kosztu zasobu waluty obcej <i>różnice wyksiegowuje się przed dokonaniem następnej wyceny</i>	różnice z wyceny – koszty niezrealizowane ujmuje się na dzień bilansowy w rachunku zysków i strat (w wartości nominalnej)	A10

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
różnice z wyceny cenowej	w kwocie różnicy między wartością aktywów i zobowiązań w walutach obcych, bilansowych i pozabilansowych, obliczoną według średniej ceny rynkowej a wartością obliczoną według średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych <i>różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny</i>	różnice z wyceny – koszty niezrealizowane ujmuje się na dzień bilansowy w rachunku zysków i strat (w wartości nominalnej)	A10
PASYWA			
pieniądz w obiegu	według wartości nominalnej wyemitowanych banknotów i monet, pomniejszonej o wartość nominalną banknotów i monet, znajdujących się w kasach i skarbcach NBP, złożonych do depozytu w skarbcach innych banków oraz o wartość nominalną banknotów i monet, które zostały wycofane z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia	według wartości nominalnej	P1
rachunki bieżące / pomocnicze / lokat terminowych w walucie krajowej	według wartości nominalnej	w kwocie wymagającej zapłaty	P2 P3 P4 P5 P8
lokaty otrzymane w walucie krajowej z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	według wartości nominalnej sprzedane w tej transakcji dłużne papiery wartościowe nie zmniejszają stanu papierów wartościowych	w kwocie wymagającej zapłaty	P2
wyemitowane dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	według wartości nominalnej	w kwocie wymagającej zapłaty	P2
inne zobowiązania w walucie krajowej	według wartości nominalnej	w kwocie wymagającej zapłaty	P3 P4 P5 P10
rachunki bieżące / pomocnicze / lokat terminowych w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	P6 P7

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
lokaty otrzymane w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych sprzedane w tej transakcji dłużne papiery wartościowe nie zmniejszają stanu papierów wartościowych <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	P6 P7
kredyty otrzymane w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	P6 P7
inne zobowiązania w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	P6 P7
alokacja SDR	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	w kwocie wymagającej zapłaty przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	P8
pozycje w trakcie rozliczenia w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	P9
pozycje w trakcie rozliczenia w walucie krajowej	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej	P9

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	w kwocie różnicy między wartością pozabilansowych transakcji bieżących i terminowych obliczoną według średniej ceny rynkowej/kursu średniego a wartością obliczoną według ceny zakupu/kursu zastosowanego do danej transakcji	w kwocie różnicy między wartością pozabilansowych transakcji bieżących i terminowych obliczoną według średniej ceny rynkowej/kursu średniego a wartością obliczoną według ceny zakupu/kursu zastosowanego do danej transakcji	P10
rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	P10
rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne w walucie krajowej	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej	P10
rozliczenia międzyokresowe przychodów w walutach obcych	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego <i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i>	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy	P10
rozliczenia międzyokresowe przychodów w walucie krajowej	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej	P10
fundusze specjalne	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej	P10
rezerwy na przyszłe zobowiązania**	w wiarygodnie oszacowanej kwocie, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem obowiązku wynikającego ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka oraz byłaby odpowiednia by pokryć zidentyfikowane ryzyko	w wiarygodnie oszacowanej kwocie, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem obowiązku wynikającego ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka oraz byłaby odpowiednia by pokryć zidentyfikowane ryzyko	P11

Składnik bilansu	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy	Pozycja bilansu
rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej stan rachunku zmniejsza się w kwocie: <ul style="list-style-type: none"> • kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku w dniu bilansowym • odpowiadającej proporcjonalnie spadkowi stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego 	P12
różnice z wyceny kursowej	w kwocie różnicy między wartością aktywów i zobowiązań w walutach obcych, bilansowych i pozabilansowych, obliczoną według kursu średniego a wartością obliczoną według średniego kosztu zasobu waluty obcej <i>różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny</i>	w kwocie różnicy między wartością aktywów i zobowiązań w walutach obcych, bilansowych i pozabilansowych, obliczoną według kursu średniego a wartością obliczoną według średniego kosztu zasobu waluty obcej <i>różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny po dniu bilansowym</i>	P12
różnice z wyceny cenowej	w kwocie różnicy między wartością aktywów i zobowiązań w walutach obcych, bilansowych i pozabilansowych, obliczoną według średniej ceny rynkowej a wartością obliczoną według średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych <i>różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny</i>	w kwocie różnicy między wartością aktywów i zobowiązań w walutach obcych, bilansowych i pozabilansowych, obliczoną według średniej ceny rynkowej a wartością obliczoną według średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych <i>różnice wyksięgowuje się przed dokonaniem następnej wyceny po dniu bilansowym</i>	P12
rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych***	w oszacowanej kwocie, jaka pokryłaby zidentyfikowane ryzyko, określone na podstawie ogólnie akceptowanych i stosowanych konsekwentnie metod szacowania ryzyka finansowego; tworzenie rezerwy nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego	w oszacowanej kwocie, jaka pokryłaby zidentyfikowane ryzyko, określone na podstawie ogólnie akceptowanych i stosowanych konsekwentnie metod szacowania ryzyka finansowego; tworzenie rezerwy nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego	P13
wynik finansowy	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej	P14

* **Utrata wartości aktywów** jest ustalana na dzień bilansowy, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością użytkową lub rynkową, lub jeżeli istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych. Procedurze rozpoznawania utraty wartości podlegają: dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności, dłużne papiery wartościowe i inne instrumenty finansowe nienotowane na aktywnym rynku (w tym akcje nienotowane na aktywnym rynku i udziały), należności (w tym z tytułu kredytów i pożyczek), nakłady na środki trwałe / wartości niematerialne i prawne, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, zapasy produktów, materiałów i towarów, zapasy złota nieodpowiadającego międzynarodowym standardom czystości i innych metali szlachetnych.

Wartość księgową aktywów, z wyłączeniem kwot podwyższających należności, na dzień bilansowy obniża się w przypadku utraty ich wartości i wystąpienia ryzyka kredytowego, w szczególności, jeżeli:

- 1) z aktywów korzysta:
 - bank krajowy, realizujący program postępowania naprawczego,
 - instytucja zagraniczna z kraju o podwyższonym ryzyku wypłacalności, ze względu na sytuację gospodarczą tego kraju,
 - spółka, która w dwóch kolejnych latach obrotowych nie osiągnęła zysku brutto,
 - dłużnik postawiony w stan likwidacji lub w stan upadłości;
- 2) należności kwestionowane są przez dłużników (sporne);
- 3) dłużnik zalega z zapłatą należności lub jej części, albo z zapłatą innych niż odsetki oczekiwanych korzyści;
- 4) zrealizowano udzielone gwarancje i poręczenia.

** **Rezerwy na przyszłe zobowiązania** ujmują się w księgach rachunkowych wówczas, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku lub wystąpienie zidentyfikowanego ryzyka, spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku i kwotę odpowiednią by pokryć zidentyfikowane ryzyko, można wiarygodnie oszacować.

Rezerwy na przyszłe zobowiązania tworzy się, aktualizuje co do wysokości i rozwiązuje na koniec okresu sprawozdawczego, nie później niż na koniec miesiąca, z wyjątkiem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, które tworzy się, aktualizuje co do wysokości i rozwiązuje w dniu bilansowym.

Rezerwy na przyszłe zobowiązania niewykorzystane z powodu ustania w całości lub części obowiązku lub ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się i zalicza do wyniku finansowego.

*** **Rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych** ujmują się w księgach rachunkowych w oszacowanej kwocie, jaka pokryłaby zidentyfikowane ryzyko zmian kursu złotego do walut obcych. Przy oszacowaniu kwoty rezerwy uwzględnia się w szczególności: wielkość zasobów walut obcych obciążonych ryzykiem zmian kursu złotego do walut obcych, ocenę ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych opartą na ogólnie akceptowanych i stosowanych konsekwentnie metodach szacowania ryzyka finansowego (patrz pkt 2.3.1.4. „Ryzyko kursowe”), dotychczasowy i przewidywany stan rachunku rewaluacyjnego oraz przychody i koszty niezrealizowane, powstałe w wyniku zmian kursu złotego do walut obcych. Rezerwę tworzy się, aktualizuje co do wysokości i rozwiązuje zaliczając do wyniku finansowego w dniu bilansowym. Tworzenie rezerwy nie może powodować ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego.

Tabela 2

Pozycja	Sposób zaliczania do wyniku finansowego	Pozycja rachunku zysków i strat
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		
dyskonto i premie od zakupionych papierów wartościowych	<ul style="list-style-type: none"> • dla papierów wartościowych nieprzynoszących odsetek kuponowych, których okres do wykupu jest krótszy niż rok oraz dla papierów wartościowych oprocentowanych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania składnika aktywów a końcem każdego dnia 	(1) wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii

Pozycja	Sposób zaliczania do wyniku finansowego	Pozycja rachunku zysków i strat
	<ul style="list-style-type: none"> dla papierów wartościowych nieprzynoszących odsetek kuponowych, których okres do wykupu jest dłuższy niż rok zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu 	
dyskonto i premie od wyemitowanych papierów wartościowych	ujmuje się jako rozliczenia międzyokresowe i zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia operacyjnego, w kwotach obliczonych dla okresu na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania zobowiązania a końcem każdego dnia	(1) wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
odsetki od złożonych lokat, udzielonych kredytów oraz zakupionych dłużnych papierów wartościowych	zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania składnika aktywów a końcem każdego dnia	(1) wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
odsetki od przyjętych lokat, zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania zobowiązania a końcem każdego dnia	(1) wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
odsetki od środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach nostro	zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty	(1) wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii
odsetki od pozostałych aktywów i zobowiązań	zalicza się do wyniku finansowego nie później niż na koniec miesiąca	(1) wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii; (7) pozostałe koszty administracyjne
przychody i koszty wynikające z transakcji sprzedaży dłużnych papierów wartościowych*	dotyczące papierów o tym samym kodzie zalicza się do wyniku finansowego w dniu rozliczenia transakcji w kwocie różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu	(2) wynik z operacji finansowych
przychody i koszty wynikające z transakcji sprzedaży walut obcych**	zalicza się do wyniku finansowego w dniu zawarcia transakcji: <ul style="list-style-type: none"> w odniesieniu do walut obcych zakupionych i jednocześnie sprzedanych w bieżącym dniu operacyjnym – w kwocie różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży w walucie krajowej a wartością ustaloną według średniego dziennego kosztu zakupu waluty obcej 	(2) wynik z operacji finansowych

Pozycja	Sposób zaliczania do wyniku finansowego	Pozycja rachunku zysków i strat
	<ul style="list-style-type: none"> w odniesieniu do nadwyżki walut obcych sprzedanych nad zakupionymi w bieżącym dniu operacyjnym (sprzedaży netto) – w kwocie różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży w walucie krajowej a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu waluty obcej 	
przychody z tytułu zmniejszenia stanu rachunku rewaluacyjnego złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	<p>zalicza się do wyniku finansowego na dzień bilansowy w kwocie:</p> <ul style="list-style-type: none"> kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota zaliczonych do wyniku finansowego w dniu bilansowym odpowiadającej proporcjonalnie spadkowi stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego 	(2) wynik z operacji finansowych
przychody i koszty ze sprzedaży składnika majątku	<p>zalicza się do wyniku finansowego w dniu sprzedaży:</p> <ul style="list-style-type: none"> w odniesieniu do środków trwałych/ wartości niematerialnych i prawnych – w kwocie różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a niezamortyzowaną częścią wartości początkowej, pomniejszoną o odpis z tytułu utraty wartości, koszty przystosowania składnika do sprzedaży oraz koszty doprowadzenia sprzedaży do skutku w odniesieniu do nakładów na środki trwałe/wartości niematerialne i prawne – w kwocie różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością poniesionych nakładów, pomniejszonych o odpis z tytułu utraty wartości, koszty przystosowania składnika do sprzedaży oraz koszty doprowadzenia sprzedaży do skutku 	(5) pozostałe przychody (10) pozostałe koszty
odpisy amortyzacyjne	zalicza się do kosztów w kwocie będącej wynikiem rozłożenia wartości początkowej środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych na przewidywany okres uzyskiwania korzyści, proporcjonalnie do upływu czasu, w równych ratach, nie później niż na koniec miesiąca	(8) koszty amortyzacji

* Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych o tym samym kodzie zmieniają koszty niezrealizowane zaliczone do wyniku finansowego w dniu bilansowym.

** Średni koszt zasobu waluty obcej zmieniają koszty niezrealizowane zaliczone do wyniku finansowego w dniu bilansowym.

Tabela 3

Pozycja	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy
POZYCJE POZABILANSOWE		
transakcje bieżące (spot)	<ul style="list-style-type: none"> • zakupione/sprzedane środki pieniężne w walucie obcej za walutę krajową - według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu uzgodnionego w umowie lub określonego odrębnym przepisem • zakupione/sprzedane środki pieniężne w walucie obcej za inną walutę obcą - w wartości nominalnej według wartości waluty obcej sprzedanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego waluty obcej sprzedanej <p><i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i></p>	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy
transakcje wymiany walut (swap)	<ul style="list-style-type: none"> • zakupione/sprzedane oraz odpowiednio odsprzedane/ odkupione środki pieniężne w walucie obcej w zamian za środki pieniężne w walucie krajowej – według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu bieżącego ustalonego w umowie • zakupione/sprzedane oraz odpowiednio odsprzedane/ odkupione środki pieniężne w walucie obcej w zamian za środki pieniężne w innej walucie obcej - w wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według ustalonego w umowie kursu bieżącego i kursu średniego waluty obcej kupionej /sprzedanej w transakcji, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <p><i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i></p>	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy
transakcje terminowe walutowe (forward)	<ul style="list-style-type: none"> • zakupione/sprzedane środki pieniężne w walucie obcej za walutę krajową - według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu bieżącego ustalonego w dniu zawarcia umowy 	według wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień bilansowy

Pozycja	Wycena na dzień ujęcia w księgach rachunkowych	Wycena na dzień bilansowy
	<ul style="list-style-type: none"> • zakupione/sprzedane środki pieniężne w walucie obcej za inną walutę obcą - w wartości nominalnej przeliczonej na walutę krajową według ustalonego w umowie kursu bieżącego i kursu średniego waluty obcej sprzedanej/kupionej w transakcji, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych <p><i>na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej koryguje się (aktualizuje) do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej</i></p>	
zabezpieczenia finansowe	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej
zabezpieczenia gwarancyjne	według wartości nominalnej	według wartości nominalnej

1.4. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym NBP

Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2010

Zmiany zasad rachunkowości, wprowadzone uchwałą nr 14/2009 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 15 grudnia 2009 r. zmieniającą uchwałę w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego, są związane z wdrożeniem przez NBP od dnia 1 stycznia 2010 r. nowej wersji systemu informatycznego do zarządzania rezerwami dewizowymi. Rozwiązania księgowe i techniczne zastosowane w tym systemie są efektem współpracy kilkunastu banków centralnych Europejskiego Systemu Banków Centralnych (w tym NBP i EBC).

W związku z tym NBP wprowadził od dnia 1 stycznia 2010 r. stosowne zmiany przepisów z zakresu rachunkowości dotyczące waluty kwotowanej i wewnętrznej stopy zwrotu:

- transakcje zakupu lub sprzedaży jednej waluty obcej za inną walutę obcą będą przeliczane na walutę krajową według wartości **waluty obcej kwotowanej** (do 31 grudnia 2009 r. były one przeliczane według wartości waluty obcej sprzedawanej), przy czym przez walutę kwotowaną rozumie się walutę, w której określana jest cena jednostki innej waluty,
- dyskonto i premia od wszystkich dłużnych papierów wartościowych zakupionych przez

NBP będą rozliczane według **wewnętrznej stopy zwrotu** (do 31 grudnia 2009 r. metoda wewnętrznej stopy zwrotu była wymagana jedynie w odniesieniu do papierów wartościowych nieprzynoszących odsetek kuponowych o terminie wymagalności powyżej roku, w pozostałych przypadkach miała zastosowanie metoda liniowa).

1.5. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2009 r. podlega badaniu i ocenie przez biegłego rewidenta – firmę PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2007 r. przez RPP zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późniejszymi zmianami) na okres trzech lat (badanie sprawozdania finansowego za lata: 2007, 2008 i 2009).

1.6. Informacje o sprawozdaniu finansowym NBP za 2008 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2008 r. zostało, na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 5 ustawy o NBP, przyjęte przez RPP uchwałą nr 4/2009⁴ w dniu 22 kwietnia 2009 r. Biegły rewident, badający to sprawozdanie finansowe - firma PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., wydał o nim opinię bez zastrzeżeń.

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na 31 grudnia 2008 r. NBP wykazał zerowy wynik finansowy, w związku z tym w 2009 r. nie została dokonana wpłata z zysku NBP do budżetu państwa.

⁴ Uchwała nr 4/2009 RPP z dnia 22 kwietnia 2009 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2008 r. (Dz. Urz. NBP z 2009 r. Nr 8, poz. 8).

1.7. Inne zagadnienia mające wpływ na prawidłowe zrozumienie sytuacji majątkowej i finansowej NBP

1.7.1. Nowe umowy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Międzynarodowym Funduszem Walutowym

Elastyczna Linia Kredytowa

W dniu 6 maja 2009 r. Rada Dyrektorów Wykonawczych Międzynarodowego Funduszu Walutowego zaakceptowała wniosek polskich władz o udostępnienie Elastycznej Linii Kredytowej w wysokości 13.690.000,0 tys. SDR (1.000% wartości udziałów RP w MFW). Rzeczpospolita Polska uzyskała prawo ciągnięć w ramach Elastycznej Linii Kredytowej przez okres jednego roku.

Elastyczna Linia Kredytowa jest nowym instrumentem MFW, przeznaczonym dla krajów gospodarek wschodzących o stabilnych podstawach i prognozach makroekonomicznych. W przypadku Polski Elastyczna Linia Kredytowa nie jest instrumentem finansującym, lecz zapobiegawczym, gwarantującym, w razie wykorzystania, zwiększenie rezerw walutowych NBP (do momentu spłaty). Środki z Elastycznej Linii Kredytowej nie zostały w 2009 r. wykorzystane, jednak, zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy o NBP, NBP poniósł koszt jednorazowej opłaty za udostępnienie linii (patrz pkt 2.3. części *Dane szczegółowe*).

Alokacja Specjalnych Praw Ciągnięcia

W dniu 7 sierpnia 2009 r. Rada Gubernatorów MFW zaakceptowała podjętą wcześniej przez Radę Dyrektorów Wykonawczych decyzję o nowej alokacji Specjalnych Praw Ciągnięcia (SDR). Ogólnej alokacji między wszystkie państwa należące do MFW dokonano 28 sierpnia 2009 r., proporcjonalnie do istniejących udziałów członkowskich tych państw. Zwiększono tym samym wielkość rezerw walutowych państw członkowskich MFW i dostarczono płynności światowemu systemowi gospodarczemu. SDR otrzymane w ramach alokacji, państwa członkowskie MFW mogą wzajemnie odsprzedawać, za pośrednictwem MFW, za waluty wymienne. Polska, w ramach alokacji ogólnej, otrzymała 1.014.853,1 tys. SDR.

Ponadto 9 września 2009 r. uruchomiona została alokacja specjalna SDR, na podstawie poprawki do statutu MFW z września 1997 r., zatwierdzonej przez Kongres USA w czerwcu 2009 r. Beneficjentami tej alokacji są kraje, które przystąpiły do MFW po 1981 r. i nie

uczestniczyły w dwóch wcześniejszych alokacjach. Polska, w ramach alokacji specjalnej, otrzymała 289.786,6 tys. SDR.

(patrz pkt 1.1.2.1. i 1.2.8. części *Dane szczegółowe*)

1.7.2. Udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC

Zgodnie z art. 28 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 Statutu, tj. udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC wyrażone są procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw Unii Europejskiej (w równej proporcji).

Aktualizacja klucza kapitałowego dokonywana jest co pięć lat na podstawie danych przekazanych do EBC przez Komisję Europejską. Ostatnia miała miejsce 12 grudnia 2008 r., ze skutkiem od 1 stycznia 2009 r. Aktualizacja dokonywana jest także każdorazowo w związku z przystąpieniem nowego państwa do Unii Europejskiej i jego banku centralnego do Europejskiego Systemu Banków Centralnych.

Tabela 4

	Klucz subskrypcji kapitału EBC	
	do 31 grudnia 2008 r.	od 1 stycznia 2009 r.
	w %	
Narodowy Bank Austrii	2,0159	1,9417
Narodowy Bank Belgii	2,4708	2,4256
Centralny Bank Cypru	0,1249	0,1369
Bank Finlandii	1,2448	1,2539
Bank Francji	14,3875	14,2212
Bank Grecji	1,8168	1,9649
Bank Hiszpanii	7,5498	8,3040
Bank Holandii	3,8937	3,9882
Centralny Bank Irlandii	0,8885	1,1107
Centralny Bank Luksemburga	0,1575	0,1747
Centralny Bank Malty	0,0622	0,0632
Niemiecki Bank Federalny	20,5211	18,9373
Bank Portugalii	1,7137	1,7504
Narodowy Bank Słowacji*	-	0,6934
Bank Słowenii	0,3194	0,3288
Bank Włoch	12,5297	12,4966
<i>Razem krajowe banki centralne w strefie euro</i>	<i>69,6963</i>	<i>69,7915</i>

	Klucz subskrypcji kapitału EBC	
	do 31 grudnia 2008 r.	od 1 stycznia 2009 r.
	w %	
Narodowy Bank Bułgarii	0,8833	0,8686
Narodowy Bank Czech	1,3880	1,4472
Narodowy Bank Danii	1,5138	1,4835
Bank Estonii	0,1703	0,1790
Bank Litwy	0,4178	0,4256
Bank Łotwy	0,2813	0,2837
Narodowy Bank Polski	4,8748	4,8954
Narodowy Bank Rumunii	2,5188	2,4645
Narodowy Bank Słowacji*	0,6765	-
Bank Szwecji	2,3313	2,2582
Narodowy Bank Węgier	1,3141	1,3856
Bank Anglii	13,9337	14,5172
<i>Razem krajowe banki centralne spoza strefy euro</i>	<i>30,3037</i>	<i>30,2085</i>
Razem	100,0	100,0

* W dniu 1 stycznia 2009 r. Słowacja przystąpiła do strefy euro.

W wyniku ostatniej aktualizacji klucza kapitałowego udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 4,8748% do 4,8954%. NBP jako bank centralny spoza strefy euro zobowiązany jest do opłacenia kwoty stanowiącej 7% jego udziału na poczet kosztów operacyjnych EBC. W dniu 2 stycznia 2009 r. NBP przekazał do EBC kwotę 83.068,61 EUR, w wyniku czego opłacony udział NBP w kapitale EBC wzrósł z 19.657.419,83 EUR do 19.740.488,44 EUR (patrz pkt 1.1.6.2. części *Dane szczegółowe*). Pozostałe 93% udziału, tj. 262.266.489,28 EUR, zostanie opłacone przez NBP w momencie przystąpienia Polski do strefy euro.

Tabela 5

	Objęte udziały w kapitale EBC	Kapitał wpłacony	Objęte udziały w kapitale EBC	Kapitał wpłacony
	do 31 grudnia 2008 r.		od 1 stycznia 2009 r.	
	w EUR			
Narodowy Bank Austrii	116 128 991,78	116 128 991,78	111 854 587,70	111 854 587,70
Narodowy Bank Belgii	142 334 199,56	142 334 199,56	139 730 384,68	139 730 384,68
Centralny Bank Cypru	7 195 054,85	7 195 054,85	7 886 333,14	7 886 333,14
Bank Finlandii	71 708 601,11	71 708 601,11	72 232 820,48	72 232 820,48
Bank Francji	828 813 864,42	828 813 864,42	819 233 899,48	819 233 899,48
Bank Grecji	104 659 532,85	104 659 532,85	113 191 059,06	113 191 059,06
Bank Hiszpanii	434 917 735,09	434 917 735,09	478 364 575,51	478 364 575,51
Bank Holandii	224 302 522,60	224 302 522,60	229 746 339,12	229 746 339,12
Centralny Bank Irlandii	51 183 396,60	51 183 396,60	63 983 566,24	63 983 566,24
Centralny Bank Luksemburga	9 073 027,53	9 073 027,53	10 063 859,75	10 063 859,75
Centralny Bank Malty	3 583 125,79	3 583 125,79	3 640 732,32	3 640 732,32
Niemiecki Bank Federalny	1 182 149 240,19	1 182 149 240,19	1 090 912 027,43	1 090 912 027,43
Bank Portugalii	98 720 300,22	98 720 300,22	100 834 459,65	100 834 459,65
Narodowy Bank Słowacji*	-	-	39 944 363,76	39 944 363,76
Bank Słowenii	18 399 523,77	18 399 523,77	18 941 025,10	18 941 025,10
Bank Włoch	721 792 464,09	721 792 464,09	719 885 688,14	719 885 688,14
<i>Razem krajowe banki centralne w strefie euro</i>	<i>4 014 961 580,45</i>	<i>4 014 961 580,45</i>	<i>4 020 445 721,56</i>	<i>4 020 445 721,56</i>

	Objęte udziały w kapitale EBC	Kapitał wplacony	Objęte udziały w kapitale EBC	Kapitał wplacony
	do 31 grudnia 2008 r.		od 1 stycznia 2009 r.	
	w EUR			
Narodowy Bank Bułgarii	50 883 842,67	3 561 868,99	50 037 026,77	3 502 591,87
Narodowy Bank Czech	79 957 855,35	5 597 049,87	83 368 161,57	5 835 771,31
Narodowy Bank Danii	87 204 756,07	6 104 332,92	85 459 278,39	5 982 149,49
Bank Estonii	9 810 391,04	686 727,37	10 311 567,80	721 809,75
Bank Litwy	24 068 005,74	1 684 760,40	24 517 336,63	1 716 213,56
Bank Łotwy	16 204 715,21	1 134 330,06	16 342 970,87	1 144 007,96
Narodowy Bank Polski	280 820 283,32	19 657 419,83	282 006 977,72	19 740 488,44
Narodowy Bank Rumunii	145 099 312,72	10 156 951,89	141 971 278,46	9 937 989,49
Narodowy Bank Słowacji*	38 970 813,50	2 727 956,95	-	-
Bank Szwecji	134 298 089,46	9 400 866,26	130 087 052,56	9 106 093,68
Narodowy Bank Węgier	75 700 733,22	5 299 051,33	79 819 599,69	5 587 371,98
Bank Anglii	802 672 023,82	56 187 041,67	836 285 430,59	58 539 980,14
<i>Razem krajowe banki centralne spoza strefy euro</i>	<i>1 745 690 822,13</i>	<i>122 198 357,54</i>	<i>1 740 206 681,02</i>	<i>121 814 467,67</i>
Razem**	5 760 652 402,58	4 137 159 937,99	5 760 652 402,58	4 142 260 189,23

W dniu 1 stycznia 2009 r. Słowacja przystąpiła do strefy euro.

** Ze względu na zaokrąglenia poszczególne pozycje mogą się nie sumować.

1.7.3. Fundacja Narodowego Banku Polskiego

W dniu 10 sierpnia 2009 r. ustanowiona została Fundacja Narodowego Banku Polskiego.

W dniu 31 sierpnia 2009 r. została ona wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego.

Statutowym celem Fundacji NBP jest wspieranie działań promujących rozwój nauk ekonomicznych i edukacji ekonomicznej. Ponadto Fundacja NBP wspiera:

- ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- rozwój kultury i sztuki,
- rozwój nauki i wychowania,
- ochronę zdrowia.

Fundacja NBP realizuje swoje cele poprzez:

- inicjowanie i prowadzenie programów i kampanii społecznych oraz edukacyjnych, a w szczególności w zakresie rozwoju nauk ekonomicznych i edukacji ekonomicznej,
- wsparcie organizacyjne i finansowe dla programów i kampanii społecznych prowadzonych przez inne podmioty,
- tworzenie i wspieranie programów stypendialnych przeznaczonych dla uzdolnionych dzieci i młodzieży,
- inicjowanie i prowadzenie działalności szkoleniowej oraz udzielanie wsparcia organizacyjnego i finansowego dla takiej działalności,
- wsparcie finansowe dla tworzenia rzeczowych warunków realizacji celów Fundacji;

- inicjowanie, prowadzenie oraz udzielanie wsparcia organizacyjnego i finansowego dla wszelkich innych działań objętych zakresem celów Fundacji,
- współpracę z krajowymi i zagranicznymi fundacjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami w zakresie realizacji celów Fundacji.

Fundusz założycielski Fundacji NBP wynosi 1.500,0 tys. zł (patrz pkt 2.10. części *Dane szczegółowe*), z czego na działalność gospodarczą przeznaczono 750,0 tys. zł.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2009

W bilansie sporządzonym na 31 grudnia 2009 r. dokonano zmiany sposobu prezentacji pozycji dotyczących należności i zobowiązań wobec Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Opłacone przez NBP w walucie krajowej udziały Rzeczypospolitej Polskiej w MFW, wykazywane dotychczas w pozostałych aktywach bilansu w pozycji 10.2 „Pozostałe aktywa finansowe”, oraz zobowiązania z tytułu Rachunku nr 1, wykazywane dotychczas w pasywach bilansu w pozycji 8 „Zobowiązania wobec MFW”, obecnie ujmowane są netto w aktywach bilansu w pozycji 2.1 „Należności od nierezydentów w walutach obcych” łącznie z innymi należnościami od MFW. W pozycji 2.1 prezentowana jest więc obecnie całkowita kwota udziałów pomniejszona o zobowiązania z tytułu Rachunku nr 1. Zmiana wpłynęła na zmniejszenie sumy bilansowej o 5.447.269,3 tys. zł.

Ponadto zobowiązania z tytułu Rachunku nr 2 na wydatki administracyjne MFW, dotychczas prezentowane w pasywach bilansu w pozycji 8 „Zobowiązania wobec MFW”, obecnie prezentowane są w pozycji 5 „Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej”. Zmiana ta nie wpłynęła na wysokość sumy bilansowej.

Zmianie uległ także sposób prezentacji kwoty należności z tytułu zapłaconych przez NBP kosztów banków zagranicznych do rozliczenia ze zleceniodawcami poleceń wypłaty za granicę. Dotychczas należności te prezentowane były w aktywach bilansu w pozycji 8 „Należności od sektora rządowego w walucie krajowej” jako „Inne należności w walucie krajowej”. Natomiast w 2009 r. prezentowane są w pozostałych aktywach bilansu w pozycji 10.5 „Inne” jako „Inne należności”. Zmiana ta nie wpłynęła na wysokość sumy bilansowej.

W związku z przeniesieniem przez Krajową Izbę Rozliczeniową S.A. rozrachunku systemu EuroELIXIR z systemu SORBNET-EURO do systemu TARGET2-NBP i wynikającym z tej zmiany brakiem możliwości wyodrębnienia rozrachunków krajowych i transgranicznych, salda rozrachunków międzybankowych w euro, prezentowane odrębnie w pasywach bilansu w pozycji 6 „Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych” (rozrachunki krajowe) i w pozycji 7 „Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych” (rozrachunki transgraniczne), obecnie prezentowane są łącznie w pozycji 10.3 „Inne” jako „Rozrachunki międzybankowe w systemie KIR”. Zmiana ta nie wpłynęła na wysokość sumy bilansowej.

Ponadto salda rachunków Agencji Rynku Rolnego, wykazywane w pasywach bilansu w pozycji 4.2 „Pozostałe zobowiązania” wobec innych rezydentów w walucie krajowej, obecnie prezentowane są w pozycji 4.1 „Zobowiązania wobec sektora rządowego”. Zmiana ta nie wpłynęła na wysokość sumy bilansowej.

2.2. Porównywalność danych

W celu zapewnienia porównywalności danych, bilans na 31 grudnia 2008 r. został przekształcony do postaci zgodnej z zasadami prezentacji obowiązującymi na 31 grudnia 2009 r.

Korekty objęły następujące pozycje bilansu:

- aktywa - pozycja 10.2 „Pozostałe aktywa finansowe” - zmniejszenie o 5.447.269,3 tys. zł,
- pasywa - pozycja 4.1 „Zobowiązania wobec sektora rządowego” - zwiększenie o 19.910,9 tys. zł,
- pasywa - pozycja 4.2 „Pozostałe zobowiązania” - zmniejszenie o 19.910,9 tys. zł,
- pasywa - pozycja 5 „Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej” - zwiększenie o 128,3 tys. zł,
- pasywa - pozycja 7 „Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych” - zmniejszenie o 455,9 tys. zł,
- pasywa - pozycja 8 „Zobowiązania wobec MFV” – zmniejszenie o 5.447.397,6 tys. zł,
- pasywa - pozycja 10.3 „Inne” – zwiększenie o 455,9 tys. zł.

Zmiana sposobu prezentacji kwoty należności z tytułu zapłaconych przez NBP kosztów banków zagranicznych do rozliczenia ze zleceńodawcami poleceń wypłaty za granicę nie wymagała przekształcenia bilansu na 31 grudnia 2008 r., gdyż pozycja 8 aktywów bilansu wykazywała w 2008 r. stan zerowy. Również pozycja dotycząca rozrachunków międzybankowych krajowych w euro wykazywała na 31 grudnia 2008 r. stan zerowy.

Opisane powyżej zmiany ujęto w tabelach 6 i 7.

W dalszej części sprawozdania finansowego NBP sporządzonego na 31 grudnia 2009 r. analiza danych będzie dokonywana w porównaniu do wielkości za 2008 r. sprowadzonych do porównywalności.

Tabela 6

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana	
	31.12.2008	31.12.2008		
	dane ze sprawozdania finansowego	dane porównywalne		
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
AKTYWA				
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	8 476 939,7	8 476 939,7	0,0	0,0
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych	175 772 863,9	175 772 863,9	0,0	0,0
2.1. Należności od MFW	1 147 747,8	1 147 747,8	0,0	0,0
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	174 625 116,1	174 625 116,1	0,0	0,0
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	1 418,2	1 418,2	0,0	0,0
4. Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	-
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	17 675 387,8	17 675 387,8	0,0	0,0
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	1 481 856,0	1 481 856,0	0,0	0,0
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	-
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	-
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	-
10. Pozostałe aktywa	7 222 512,4	1 775 243,1	-5 447 269,3	-75,4
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	927 125,4	927 125,4	0,0	0,0
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	5 629 023,3	181 754,0	-5 447 269,3	-96,8
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	333 658,0	333 658,0	0,0	0,0
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	18 526,7	18 526,7	0,0	0,0
10.5. Inne	314 179,0	314 179,0	0,0	0,0
AKTYWA OGÓLEM	210 630 978,0	205 183 708,7	-5 447 269,3	-2,6

Tabela 7

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana	
	31.12.2008	31.12.2008		
	dane ze sprawozdania finansowego	dane porównywalne	w tys. złotych	
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
PASYWA				
1. Pieniądz w obiegu	102 134 706,3	102 134 706,3	0,0	0,0
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	42 984 742,8	42 984 742,8	0,0	0,0
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	91 511,6	91 511,6	0,0	0,0
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	18 896 517,6	18 896 517,6	0,0	0,0
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego	18 856 296,9	18 876 207,8	19 910,9	0,1
4.2. Pozostałe zobowiązania	40 220,7	20 309,8	-19 910,9	-49,5
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	154 412,3	154 540,6	128,3	0,1
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	9 691 526,7	9 691 526,7	0,0	0,0
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	6 982 763,0	6 982 307,1	-455,9	0,0
8. Zobowiązania wobec MFW	5 447 397,6	0,0	-5 447 397,6	-100,0
<i>Rachunek nr 1</i>	5 447 269,3	0,0	-5 447 269,3	-100,0
<i>Rachunek nr 2</i>	128,3	0,0	-128,3	-100,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	-
10. Pozostałe pasywa	883 769,6	884 225,5	455,9	0,1
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	144 017,9	144 017,9	0,0	0,0
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	228 272,6	228 272,6	0,0	0,0
10.3. Inne	511 479,1	511 935,0	455,9	0,1
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	118 025,8	118 025,8	0,0	0,0
12. Różnice z wyceny	31 063 882,3	31 063 882,3	0,0	0,0
13. Fundusze i rezerwy	3 639 634,1	3 639 634,1	0,0	0,0
14. Wynik finansowy	-11 457 911,7	-11 457 911,7	0,0	0,0
PASYWA OGÓLEM	210 630 978,0	205 183 708,7	-5 447 269,3	-2,6

2.3. Sposób zarządzania ryzykiem w NBP

W celu ograniczania ryzyka finansowego i operacyjnego, w NBP funkcjonuje **Zintegrowany System Zarządzania Ryzykiem**. Obejmuje on trzy (integralnie ze sobą powiązane) poziomy:

- 1) zdecentralizowanego zarządzania ryzykiem we wszystkich jednostkach organizacyjnych NBP, przez dyrektorów poszczególnych jednostek, przy współdziałaniu tzw. "menedżerów ryzyka" odpowiedzialnych za monitorowanie ryzyka operacyjnego;

2) działalności wyspecjalizowanych jednostek organizacyjnych: Departamentu Zarządzania Ryzykiem Finansowym (DZRF) odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem finansowym, Zespołu ds. Ryzyka Operacyjnego, który wspomaga proces identyfikowania, mierzenia i analizowania ryzyka operacyjnego w skali całego banku oraz Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem;

3) podejmowania przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym.

Zadania realizowane w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ryzykiem obejmują:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka,
- dobór i stosowanie mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- bieżące i okresowe informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem.

2.3.1. Ryzyko finansowe

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego występującymi w działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe (stopy procentowej i kursowe). Akceptowany poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów i ograniczeń inwestycyjnych. DZRF na bieżąco monitoruje ekspozycję na poszczególne rodzaje ryzyka, w ramach przyjętych ograniczeń:

- limitów kredytowych dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz do transakcji wymiany walutowej;
- limitów dla emitentów pozarządowych papierów wartościowych;
- przedziałów wahań struktury walutowej;
- przedziałów wahań zmodyfikowanego średniego okresu zwrotu (*modified duration*);
- zaangażowania oraz poziomu zabezpieczeń w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych;
- składu portfeli inwestycyjnych, w tym udziału poszczególnych instrumentów inwestycyjnych w rezerwach walutowych.

Poziom ekspozycji na ryzyko finansowe, jak również analiza dochodowości rezerw walutowych są przedstawiane Zarządowi NBP w miesięcznych prezentacjach oraz kwartalnych raportach *Analiza zarządzania rezerwami walutowymi*. Informacje dotyczące

zarządzania ryzykiem finansowym są również prezentowane kwartalnie Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem.

2.3.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciążących na nim zobowiązań, w szczególności niespłacenia w całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie lub spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

a) Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami walutowymi

Stosowane przez NBP metody ograniczania ryzyka kredytowego w procesie zarządzania rezerwami walutowymi przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8

Ryzyko	Metody ograniczania
Kredytowe	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych Kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej Limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz wymiany walutowej Kryteria wyboru papierów wartościowych Limity zaangażowania dla emitentów papierów wartościowych Zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych

W 2009 r. utrzymane zostały ograniczenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, przyjęte w roku poprzednim, w warunkach gwałtownego pogorszenia kondycji globalnego sektora finansowego. Ich zakres był przy tym dostosowywany do zmian uwarunkowań rynkowych.

Do najważniejszych decyzji należało:

- zredukowanie udziału lokat w rezerwach dewizowych;
- skrócenie horyzontu inwestycyjnego transakcji lokacyjnych, umożliwiające szybką reakcję na zmianę sytuacji finansowej kontrahenta;
- ograniczenie limitów dla części kontrahentów w transakcjach lokacyjnych oraz zawieszenie współpracy z kontrahentami o pogorszonej wiarygodności kredytowej.

Znacznie rozszerzono również analizy ryzyka kredytowego, wykorzystując m.in. miary ilościowe oraz informacje odzwierciedlone w kwotowaniach rynkowych.

Doświadczenia zdobyte w okresie kryzysu na rynkach finansowych zostały uwzględnione w ramach prac nad rozwojem systemu limitów dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz dla emitentów pozarządowych papierów wartościowych. Wprowadzone modyfikacje miały na celu przede wszystkim rozszerzenie spektrum zmiennych uwzględnianych w modelach punktowych służących wyliczaniu limitów.

b) Ryzyko kredytowe w krajowych operacjach kredytowych

Narodowy Bank Polski zasila banki krajowe w płynność złotową i walutową, udostępniając następujące instrumenty:

- kredyt lombardowy,
- kredyt techniczny,
- kredyt w ciągu dnia w euro,
- operacje repo,
- swapy walutowe.

Ponieważ wszystkie operacje NBP są zabezpieczane, możliwość poniesienia straty z tytułu ryzyka kredytowego występuje w przypadku niewywiązania się kredytobiorcy ze zobowiązań połączonym z niewystarczającą wartością przyjętego zabezpieczenia w stosunku do kwoty zobowiązania. Zarządzanie ryzykiem w wymienionych operacjach koncentruje się na określeniu listy papierów wartościowych akceptowanych jako zabezpieczenie, a także jego wymaganego poziomu, określonego poprzez współczynnik redukcji wartości (*haircut*) papierów wartościowych przyjmowanych jako zabezpieczenie.

Podstawowym zabezpieczeniem udzielanych kredytów oraz operacji repo są bony i obligacje skarbowe. W 2008 r. w ramach *Pakietu zaufania* lista papierów wartościowych potencjalnie akceptowanych jako zabezpieczenie kredytu lombardowego oraz operacji repo została rozszerzona o inne papiery wartościowe zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych, a w szczególności listy zastawne, obligacje komunalne, obligacje korporacyjne oraz obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego emitowane w PLN. Od maja 2009 r. zabezpieczeniem tych operacji mogą być także polskie euroobligacje. Ponadto, w 2009 r. wydłużono termin operacji repo – były one zawierane na termin 3 i 6 miesięcy.

Poziom współczynnika redukcji wartości zabezpieczenia w przypadku kredytu lombardowego i technicznego ustalany jest w oparciu o relację cen rynkowych papierów wartościowych do ich wartości nominalnej. Kredyt w ciągu dnia w euro udzielany jest zgodnie z zasadami określonymi przez Europejski Bank Centralny, a jego zabezpieczeniem mogą być wyłącznie

płynne obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu na BOND SPOT. Stosowane są przy tym współczynniki redukcji wartości, zgodne z systemem EBC, zawierające się w przedziale 0,5%-3,0%.

Określając wymagany poziom zabezpieczenia w operacjach repo, NBP uwzględnia natomiast termin zapadalności przeprowadzanych transakcji, zmienność cen rynkowych papierów wartościowych i kursów walutowych, a także bierze pod uwagę wyższe ryzyko kredytowe oraz niższą płynność papierów nieskarbowych.

Analogiczne podejście zostało zastosowane w przypadku transakcji swap, gdzie współczynnik redukcji wartości zabezpieczenia jest uwzględniany przy wyznaczaniu Kasowego i Terminowego Kursu Wymiany. Ponadto w celu ograniczenia wpływu transakcji swap na wielkość i dochodowość rezerw walutowych, NBP zawarł w 2008 r.:

- z Narodowym Bankiem Szwajcarii (SNB) - tymczasową⁵ umowę swap EUR/CHF, której przedmiotem jest pozyskanie środków w CHF poprzez dokonywanie transakcji swap dla pary walutowej EUR/CHF;
- z Europejskim Bankiem Centralnym - porozumienie, które dotyczyło transakcji repo, polegających na pozyskaniu środków w EUR w zamian za zabezpieczenie w postaci papierów wartościowych denominowanych w EUR posiadanych przez NBP.

2.3.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności związane jest z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności niezwłocznego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż Narodowemu Bankowi Polskiemu przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność Narodowego Banku Polskiego za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez Radę Polityki Pieniężnej, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

NBP jest natomiast narażony na ryzyko płynności związane z zarządzaniem rezerwami walutowymi. Zarządzanie nim polega na odpowiednim dopasowywaniu bieżących

⁵ W styczniu 2010 r., w związku ze spadkiem popytu na płynność zapewnianą przez transakcje swap na parze walutowej EUR/CHF oraz poprawą warunków na rynku pieniężnym franka szwajcarskiego, NBP i SNB ogłosiły zaprzestanie dokonywania tego typu transakcji.

i przewidywanych przepływów pieniężnych. W tabeli 9 przedstawiono stosowane przez NBP metody ograniczania tego ryzyka.

Tabela 9

Ryzyko	Metody ograniczania
Płynności	Inwestycje w walutach, których rynki finansowe charakteryzują się najwyższą płynnością Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych Kryteria wyboru papierów wartościowych

2.3.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością spadku wartości rynkowej instrumentów finansowych w wyniku niekorzystnej zmiany ich rynkowej rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez NBP, jest *modified duration* określające wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych. Stosowane przez NBP metody ograniczania ryzyka stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi przedstawiono w tabeli 10.

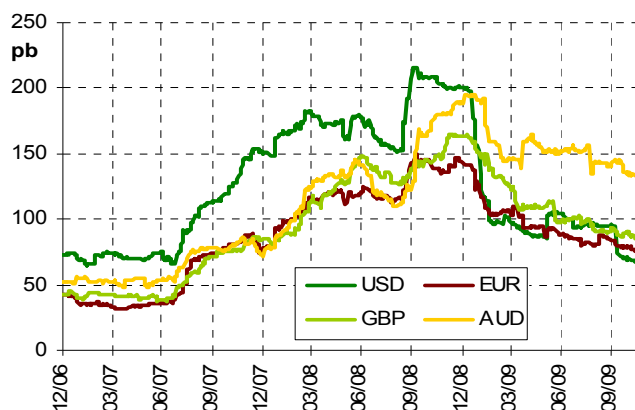
Tabela 10

Ryzyko	Metody ograniczania
Stopy procentowej	Maksymalny poziom <i>modified duration</i> rezerw Optymalizacja poziomu <i>modified duration</i> rezerw określonego w benchmarku Benchmarkowe przedziały wahań <i>modified duration</i> portfeli walutowych

Ze względu na najwyższy poziom bezpieczeństwa i płynności, dominującą część rezerw walutowych NBP stanowią rządowe papiery wartościowe. Zmienność rentowności obligacji rządowych wzrosła gwałtownie w okresie kryzysu na rynkach finansowych. W 2009 r. obserwowany był natomiast jej sukcesywny spadek, stanowiący przejaw stopniowej stabilizacji sytuacji rynkowej. Na rynkach amerykańskim, strefy euro i brytyjskim już pod koniec I kwartału 2009 r. zmienność rentowności znalazła się na poziomie sprzed eskalacji kryzysu we wrześniu 2008 r. Jednak do końca 2009 r. na większości rynków utrzymywała się ona na poziomie wyższym niż w połowie 2007 r., czyli przed kryzysem na rynku kredytów hipotecznych (*subprime*). W 2009 r. najwyższe – na tle analizowanych rynków - ryzyko rynkowe towarzyszyło inwestycjom w obligacje australijskie, zaś najniższe – inwestycjom w papiery wartościowe strefy euro.

Wykres 1

Zannualizowana zmienność rentowności 2-letniej obligacji rządowej

2.3.1.4. Ryzyko kursowe

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek niekorzystnych zmian kursów na rynku walutowym.

W bilansie Narodowego Banku Polskiego, z racji pełnionych przez niego funkcji, po stronie aktywów dominują aktywa w walutach obcych, a po stronie pasywów – zobowiązania w walucie krajowej. Otwarta pozycja dla poszczególnych walut obcych naraża NBP na znaczne ryzyko kursowe.

Analiza ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych dokonywana jest w NBP m.in. w oparciu o metodykę wartości zagrożonej (Value at Risk). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym. Poziom wartości zagrożonej wyliczony na dzień bilansowy jest uwzględniany przy określaniu wielkości rezerwy na ryzyko zmian kursu złotego do walut obcych, której zasady tworzenia i rozwiązywania uregulowane są w uchwale nr 9/2006.

Stosowane przez NBP metody ograniczania ryzyka kursowego w procesie zarządzania rezerwami walutowymi przedstawiono w tabeli 11.

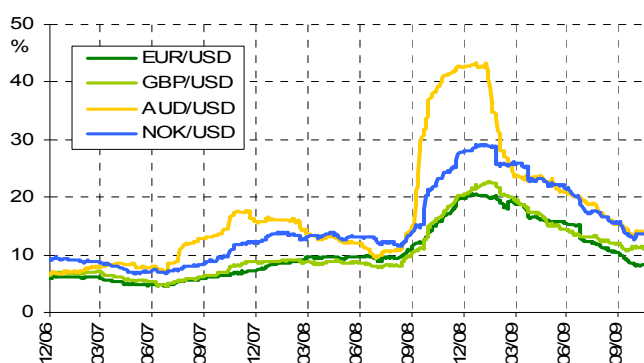
Tabela 11

Ryzyko	Metody ograniczania
Kursowe	Optymalizacja struktury walutowej benchmarku Przedziały wahań struktury walutowej

Zaostrzenie kryzysu na rynkach finansowych w II połowie 2008 r. znalazło odzwierciedlenie we wzroście ryzyka kursowego, mierzonego zmiennością kursów walutowych, do poziomu najwyższego od przynajmniej trzech dekad. Pomimo iż od lutego 2009 r. miał miejsce znaczny spadek zmienności kursów EUR/USD, GBP/USD, AUD/USD, NOK/USD, to i tak na koniec roku zmienność kursów była większa niż przed rozpoczęciem kryzysu *subprime* w połowie 2007 r. Podobnie jak w 2008 r., najwyższe, na tle analizowanych kursów, ryzyko dotyczyło par AUD/USD oraz NOK/USD.

Wykres 2

Zannualizowana zmienność kursów walutowych

2.3.2. Ryzyko operacyjne

W NBP przyjęto klasyfikację ryzyka operacyjnego, według której ryzyko to dzieli się na pięć podkategorii:

- 1) ryzyko bezpieczeństwa - powstające na skutek braku lub nieadekwatnych rozwiązań zabezpieczających NBP przed nieuprawnionym, szkodliwym lub przestępczym działaniem pracowników bądź osób trzecich lub w wyniku ingerencji siły wyższej, wpływające negatywnie na wykonywanie istotnych zadań niezbędnych do osiągnięcia celów NBP;
- 2) ryzyko kadrowe - powstające na skutek stosowania nieefektywnych mechanizmów: rekrutacji, podwyższania kwalifikacji zawodowych, oceny i motywowania pracowników - powodujących nieadekwatność kadry, niepożądaną jej fluktuację oraz brak identyfikacji z NBP (jego misją, strategią, zasadami etyki, zwyczajami), a także w rezultacie błędów ludzkich (nie wynikających z niedostatecznych kwalifikacji bądź nieodpowiedniej organizacji pracy) - wpływających w konsekwencji negatywnie na wykonanie istotnych zadań niezbędnych do osiągania celów NBP;

3) ryzyko prawne - powstające na skutek błędnego, zbyt późnego opracowania lub uchwalenia zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych lub ich braku, niestabilności uregulowań prawnych, zmian w orzecznictwie, błędnego lub wadliwego ukształtowania stosunków prawnych oraz orzeczeń sądowych rozstrzygających sprawy sporne powstające na tle stosunków prawnych NBP z innymi podmiotami. Może też wynikać z błędnego (niespójnego) stosowania przepisów, wpływając negatywnie na wykonywanie istotnych zadań niezbędnych do osiągnięcia celów Banku. Ryzyko prawne może wystąpić również przy wykonywaniu czynności związanych z obsługą prawną NBP w stosunkach międzynarodowych;

4) ryzyko technologiczne - powstające na skutek stosowania nieadekwatnej, zawodnej lub źle wdrożonej technologii, co może spowodować naruszenie ciągłości procesów lub sytuację, w której zmieniające się potrzeby użytkowników nie będą zaspokajane efektywnie i we właściwym czasie wpływając negatywnie na wykonywanie istotnych zadań niezbędnych do osiągnięcia celów NBP;

5) ryzyko zarządzania - powstające na skutek niewłaściwego doboru metod i środków w procesach obejmujących planowanie, organizację (np. obieg i zarządzanie informacją, procedury działania, podział kompetencji), realizację, kontrolę i nadzór nad wykonywaniem istotnych zadań niezbędnych do osiągnięcia celów NBP.

W NBP opracowana została lista sposobów ograniczania ryzyka⁶, w tym zapobiegania występowaniu incydentów⁷ oraz ograniczania ich skutków. Do mechanizmów tych należą w szczególności: regulacje zewnętrzne i wewnętrzne, zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań, uzgadnianie danych (tzw. rekonsyliacja), zasada komisyjności, zasada „czworga oczu” (zasada „na dwie ręce”), system limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych), ubezpieczenia, kontrola bieżąca i następna, itd.

Jedną z metod ograniczania występowania incydentów (rozumianych jako zdarzenia ryzyka operacyjnego), których prawdopodobieństwo wystąpienia jest niewielkie, ale potencjalne skutki byłyby bardzo wysokie, jest Plan Ciągłości Działania Narodowego Banku Polskiego (PCD-NBP) dla funkcji krytycznych, którymi są:

- 1) rozliczenie płatności w systemach SORBNET i SORBNET-EURO,
- 2) prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,

⁶ Na podstawie dokumentu *Metodyka działań menedżerów ryzyka w NBP* z 14 grudnia 2004 r.

⁷ Incydent - jednorazowe zdarzenie polegające na nieprawidłowym działaniu zasobów NBP lub zdarzenie zewnętrzne, powodujące lub mogące powodować negatywne skutki materialne lub niematerialne dla NBP.

- 3) obsługa posiadacza rachunku,
- 4) realizacja polityki pieniężnej i kursowej,
- 5) wykonywanie zadań agenta emisji skarbowych papierów wartościowych oraz prowadzenie Rejestru Papierów Wartościowych,
- 6) zaopatrywanie banków w znaki pieniężne⁸.

W 2009 r. kontynuowano w NBP prace w zakresie zarządzania planem ciągłości działania, obejmujące takie przedsięwzięcia jak utrzymywanie aktualności PCD-NBP oraz jego rozwój (uwzględniono dodatkowe scenariusze oraz poszerzono zakres testów).

W ramach „Planu działalności NBP na lata 2007-2009” wdrożono:

- „Metodykę szacowania strat operacyjnych w NBP w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym” (obowiązuje od kwietnia 2009 r.),
- „Politykę zarządzania operacyjnym ryzykiem prawnym”, której celem jest ograniczenie poziomu ryzyka operacyjnego o charakterze prawnym w działalności NBP, przy uwzględnieniu ponoszonych na ten cel koniecznych nakładów i kosztów (obowiązuje od lipca 2009 r.).

Ponadto w 2009 r.:

- 1) znowelizowano uchwałę nr 6/2005 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 28 stycznia 2005 r. w sprawie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Narodowym Banku Polskim.
- 2) opracowano i wdrożono „Politykę zarządzania operacyjnym ryzykiem zarządzania” i „Politykę zarządzania operacyjnym ryzykiem bezpieczeństwa” oraz zaktualizowano „Politykę bezpieczeństwa”;
- 3) zakończono realizację zadania „Opis głównych procesów NBP dla potrzeb zarządzania ryzykiem”, natomiast na 2010 r. zaplanowane jest przeprowadzenie analizy i optymalizację tych procesów pod kątem ryzyka, co przyczyni się do obniżenia oraz lepszego monitorowania ryzyka operacyjnego, poprzez m.in.:
 - lepsze zapobieganie incydentom oraz szybszą likwidację ich skutków,
 - dalszą obiektywizację szacunków ryzyka,
 - powstanie jednolitej oceny poziomu ryzyka w skali całego NBP;

⁸ Funkcję tę uznano za funkcję krytyczną w drodze decyzji Zarządu NBP z dnia 26 listopada 2009 r.

- 4) dokonano weryfikacji listy podstawowej i dodatkowej Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI) oraz aktualizacji „Metodyki ustalenia, monitorowania i raportowania w NBP Kluczowych Wskaźników Ryzyka”;
- 5) wybrano system informatyczny do wsparcia zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP i rozpoczęto jego wdrażanie (zakończenie realizacji projektu zaplanowane jest na pierwsze półrocze 2010 r.);
- 6) cyklicznie sporządzano miesięczne informacje oraz opracowano raport roczny dla Zarządu NBP nt. poziomu ryzyka operacyjnego, a także kwartalne informacje nt. Kluczowych Wskaźników Ryzyka, poziomu ryzyka w poszczególnych jednostkach oraz miesięczne analizy incydentów dla Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem.

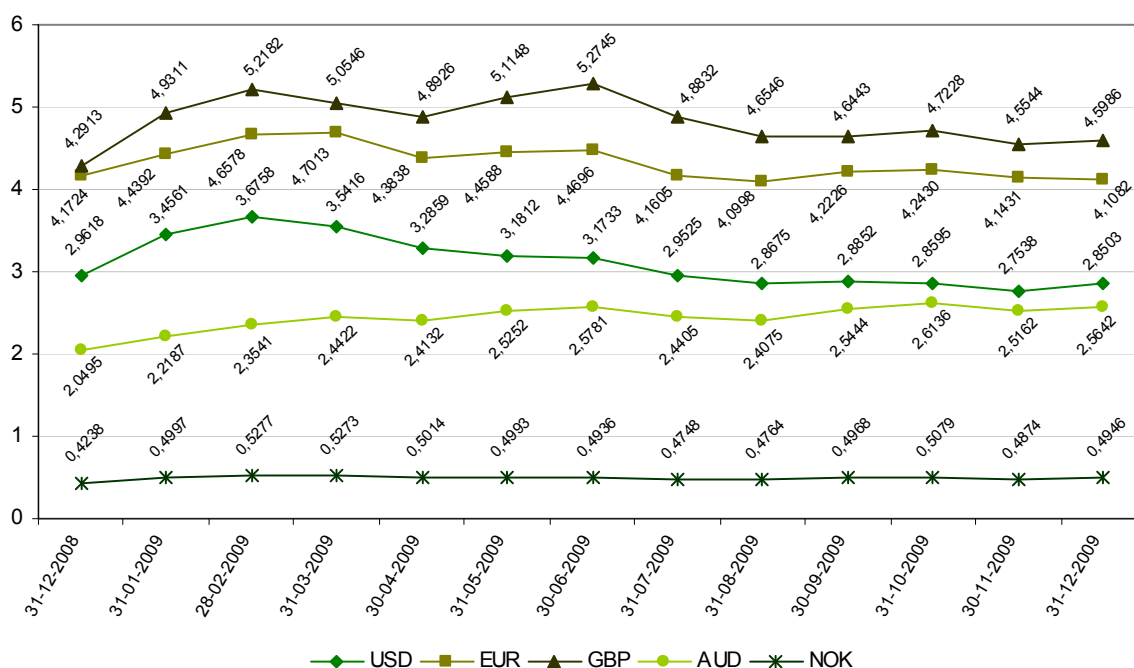
2.4. Zmiany w pozycjach bilansu

Suma bilansowa aktywów i pasywów Narodowego Banku Polskiego na 31 grudnia 2009 r. wynosiła 244.024.477,7 tys. zł i zwiększyła się o 38.840.769,0 tys. zł (18,9%) w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2008 r., który wynosił 205.183.708,7 tys. zł. Po stronie aktywów na zwiększenie sumy bilansowej wpłynął głównie wzrost wielkości rezerw walutowych NBP, natomiast po stronie pasywów – przede wszystkim zwiększenie zobowiązań z tytułu operacji polityki pieniężnej.

Na wielkość sumy bilansowej miały również wpływ kwotowania waluty polskiej w odniesieniu do walut rezerwowych. Poniższy wykres obrazuje kształtowanie się w 2009 r. kursów średnich NBP pięciu walut obcych: USD, EUR, GBP, AUD i NOK.

Wykres 3

Kształtowanie się kursów średnich NBP walut obcych w 2009 r.

W ciągu 2009 r. w relacji do złotego dolar australijski, korona norweska i funt szterling zyskały na wartości, odpowiednio 25,1%, 16,7% i 7,2%. Natomiast dolar amerykański i euro straciły na wartości, odpowiednio 3,8% i 1,5%.

Kursy złotego do walut obcych obowiązujące na dzień bilansowy oraz średnie koszty zasobów walut obcych zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Tabela 12

Waluta obca	Kurs średni NBP	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP	Średni koszt zasobu
	na dzień 31.12.2008 r.		na dzień 31.12.2009 r.	
 AUD	2,0495	2,0277457485	2,5642	2,1922668449
 CAD	2,4307	2,3157956742	2,7163	2,6342239906
 CHF	2,8014	2,3568353107	2,7661	2,7371031035
 CZK	0,1566	0,1368774152	0,1554	0,1431369454
 DKK	0,5599	0,4847275517	0,5520	0,5523842664
 EUR	4,1724	3,5374240411	4,1082	4,0597669356
 GBP	4,2913	4,6952925691	4,5986	4,5774255829
 HUF	0,0158	0,0136366429	0,0152	0,0136389441
 JPY	0,0328	0,0242009548	0,0309	0,0314002164
 NOK	0,4238	0,4418042827	0,4946	0,4606418022
 SEK	0,3821	0,3611308640	0,4000	0,4025230744
 USD	2,9618	2,4411402903	2,8503	2,7886839609
XAU	2561,9570	1310,3014310778	3146,7312	1310,3014310778
XDR	4,5808	4,0289427279	4,4755	4,3090701801

W dalszej części materiału nie zostały zaprezentowane i opisane pozycje bilansu wykazujące na 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2009 r. stany zerowe.

2.5.1. Aktywa

Tabela 13

Wyszczególnienie	Stan na			Zmiana	
	31.12.2008	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	dane ze sprawozdania finansowego	dane porównywalne			
(1)	w tys. złotych			%	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)-(3)	(6)=(5)/(3)*100
AKTYWA					
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	8 476 939,7	8 476 939,7	10 411 718,9	1 934 779,2	22,8
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych	175 772 863,9	175 772 863,9	216 485 462,7	40 712 598,8	23,2
2.1. Należności od MFW	1 147 747,8	1 147 747,8	7 256 617,6	6 108 869,8	532,2
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	174 625 116,1	174 625 116,1	209 228 845,1	34 603 729,0	19,8
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	1 418,2	1 418,2	930,9	-487,3	-34,4
4. Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	-
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	17 675 387,8	17 675 387,8	14 627 195,7	-3 048 192,1	-17,2
5.1. Podstawowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	0,0	-
5.2. Długoterminowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	0,0	-
5.3. Operacje dostrajające	15 357 645,4	15 357 645,4	14 627 195,7	-730 449,7	-4,8
5.4. Operacje strukturalne	0,0	0,0	0,0	0,0	-
5.5. Kredyty lombardowe	2 317 742,4	2 317 742,4	0,0	-2 317 742,4	-100,0
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	1 481 856,0	1 481 856,0	1 101 497,8	-380 358,2	-25,7
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	-
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0	0,0	-
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	-
10. Pozostałe aktywa	7 222 512,4	1 775 243,1	1 397 671,7	-377 571,4	-21,3
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	927 125,4	927 125,4	884 085,7	-43 039,7	-4,6
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	5 629 023,3	181 754,0	180 032,4	-1 721,6	-0,9
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	333 658,0	333 658,0	485,6	-333 172,4	-99,9
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	18 526,7	18 526,7	44 075,3	25 548,6	137,9
10.5. Inne	314 179,0	314 179,0	288 992,7	-25 186,3	-8,0
AKTYWA OGÓLEM	210 630 978,0	205 183 708,7	244 024 477,7	38 840 769,0	18,9

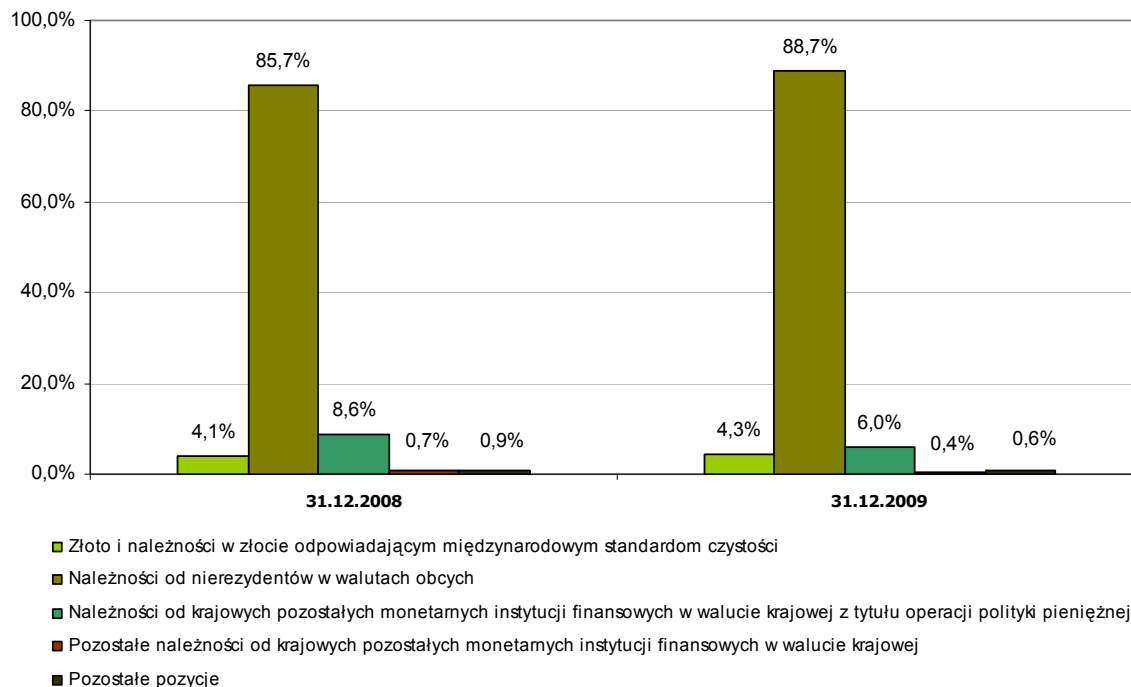
Udział podstawowych składników aktywów w sumie bilansowej na 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2009 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009
	%		p.p.
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)
AKTYWA			
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	4,1	4,3	0,2
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych	85,7	88,7	3,0
2.1. Należności od MFW	0,6	3,0	2,4
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	85,1	85,7	0,6
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	0,0	0,0	0,0
4. Należności od nierezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	8,6	6,0	-2,6
5.1. Podstawowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0
5.2. Długoterminowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0
5.3. Operacje dostrajające	7,5	6,0	-1,5
5.4. Operacje strukturalne	0,0	0,0	0,0
5.5. Kredyty lombardowe	1,1	0,0	-1,1
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	0,7	0,4	-0,3
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej	0,0	0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0
10. Pozostałe aktywa	0,9	0,6	-0,3
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	0,4	0,4	0,0
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	0,1	0,1	0,0
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,2	0,0	-0,2
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	0,0	0,0	0,0
10.5. Inne	0,2	0,1	-0,1
AKTYWA OGÓLEM	100,0	100,0	-

Porównanie udziału aktywów w sumie bilansowej NBP w 2008 r. i 2009 r. ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4

Zarówno na koniec 2008 r., jak i na koniec 2009 r., główny składnik aktywów stanowiły należności od nierezydentów w walutach obcych (pozycja 2). Udział tej pozycji w sumie bilansowej zwiększył się o 3,0 p.p., z 85,7% do 88,7%.

Zwiększenie udziału w strukturze aktywów dotyczyło także złota i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości (pozycja 1) – o 0,2 p.p., z 4,1% do 4,3%.

Udziały pozostałych pozycji w sumie bilansowej w 2009 r. zmniejszyły się w porównaniu z rokiem 2008:

- należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej (pozycja 5) – o 2,6 p.p., z 8,6% do 6,0%;
- pozostałych należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej (pozycja 6) – o 0,3 p.p., z 0,7% do 0,4%;
- pozostałych aktywów (pozycja 10) – o 0,3 p.p., z 0,9% do 0,6%.

2.5.1.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

Tabela 15

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	8 476 939,7	10 411 718,9	1 934 779,2	22,8

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Na 31 grudnia 2009 r. NBP posiadał 3.308.741,109 uncji złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, przechowywanego w skarbcu oraz ulokowanego na rachunkach w bankach zagranicznych. Zmiana równowartości złotowej wynikała ze wzrostu rynkowej ceny złota.

(patrz pkt 1.1.1. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.2. Należności od nierezydentów w walutach obcych

Tabela 16

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009		31.12.2008	31.12.2009
	w tys. złotych			%		(6)
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100	(6)	(7)
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych	175 772 863,9	216 485 462,7	40 712 598,8	23,2	100,0	100,0
2.1. Należności od MFW	1 147 747,8	7 256 617,6	6 108 869,8	532,2	0,7	3,4
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	174 625 116,1	209 228 845,1	34 603 729,0	19,8	99,3	96,6

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Pozycja obejmuje aktywa w walutach obcych, stanowiące główny składnik oficjalnych aktywów rezerwowych NBP⁹. Na koniec 2009 r. stan oficjalnych aktywów rezerwowych NBP zwiększył się o równowartość 11.082,2 mln EUR (w tym równowartość 1.419,1 mln EUR z tytułu alokacji SDR, patrz pkt 1.7.1. „*Nowe umowy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Międzynarodowym Funduszem Walutowym*”). Wzrost wynikał z dodatniego salda przepływów związanych z płatnościami rozliczonymi w systemie TARGET2-NBP,

⁹ Do oficjalnych aktywów NBP w walutach obcych zalicza się: transzę rezerwową w MFW, rachunki bieżące i lokaty w walutach obcych za granicą, zagraniczne papiery wartościowe, lokaty (pożyczki udzielone) w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych, zapas walut obcych i złoto monetarne.

dotodniego salda przepływów związanych z obsługą zadłużenia Skarbu Państwa oraz działalności inwestycyjnej NBP.

Pozycja obejmuje głównie dłużne papiery wartościowe w walutach obcych, rachunki NBP w instytucjach zagranicznych (bieżące i terminowe) oraz należności od Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

(pkt 1.1.2. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.3. Należności od rezydentów w walutach obcych

Tabela 17

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
3. Należności od rezydentów w walutach obcych	1 418,2	930,9	-487,3	-34,4

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Pozycja obejmuje należność od Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A., dotyczącą pokrycia części kosztów poniesionych przez NBP w związku z uczestnictwem w systemie TARGET2.

(patrz pkt 1.1.3. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.4. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

Tabela 18

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009		31.12.2008	31.12.2009
	w tys. złotych			%		(6)
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100	(6)	(7)
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	17 675 387,8	14 627 195,7	-3 048 192,1	-17,2	100,0	100,0
5.1. Podstawowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
5.2. Długoterminowe operacje refinansujące	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
5.3. Operacje dostrajające	15 357 645,4	14 627 195,7	-730 449,7	-4,8	86,9	100,0
5.4. Operacje strukturalne	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
5.5. Kredyty lombardowe	2 317 742,4	0,0	-2 317 742,4	-100,0	13,1	0,0

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Pozycja obejmuje należności NBP z tytułu operacji przeprowadzanych z bankami krajowymi, związanych z polityką pieniężną. W 2009 r. były to przede wszystkim dostrajające operacje repo, doraźnie zasilające sektor bankowy w płynność, realizowane w ramach „Pakietu zaufania”. Operacje repo polegają na zakupie od banków w trybie przetargowym papierów wartościowych na różne okresy (w 2009 r. na 3 i 6 miesięcy). Ewidencjonowane są jako lokaty (pożyczki udzielone) w walucie krajowej z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych.

(patrz pkt 1.1.4. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.5. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Tabela 19

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	1 481 856,0	1 101 497,8	-380 358,2	-25,7

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Pozycja obejmuje należności NBP z tytułu operacji przeprowadzanych z bankami, niezwiązanych z polityką pieniężną. Najważniejszym jej składnikiem jest kredyt refinansowy udzielony na inwestycje centralne. Zmniejszenie salda wynika z kwartalnych spłat rat tego kredytu wraz z odsetkami.

(patrz pkt 1.1.5. części *Dane szczegółowe*)

2.5.1.6. Pozostałe aktywa

Tabela 20

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana		Struktura	
	31.12.2008		31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009		31.12.2008	31.12.2009
	dane ze sprawozdania finansowego	dane porównywalne					
	w tys. złotych					%	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)-(3)	(6)=(5)/(3)*100	(7)	(8)
10. Pozostałe aktywa	7 222 512,4	1 775 243,1	1 397 671,7	-377 571,4	-21,3	100,0	100,0
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	927 125,4	927 125,4	884 085,7	-43 039,7	-4,6	52,2	63,3
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	5 629 023,3	181 754,0	180 032,4	-1 721,6	-0,9	10,2	12,9
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	333 658,0	333 658,0	485,6	-333 172,4	-99,9	18,8	0,0
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	18 526,7	18 526,7	44 075,3	25 548,6	137,9	1,1	3,1
10.5. Inne	314 179,0	314 179,0	288 992,7	-25 186,3	-8,0	17,7	20,7

Głównym składnikiem omawianej pozycji są posiadane przez NBP środki trwałe i wartości niematerialne i prawne. Ważnym składnikiem pozostałych aktywów są też akcje i udziały NBP w podmiotach krajowych i zagranicznych. W 2008 r. obejmowały one również udział Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym wniesiony w walucie krajowej (patrz pkt 2.1. „Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2009”). Ponadto pozycja obejmuje czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych oraz inne, w ramach których najważniejsze to: należności z operacji bankowych i metale szlachetne.

(patrz pkt 1.1.6. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2. Pasywa

Tabela 21

Wyszczególnienie	Stan na			Zmiana	
	31.12.2008	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	dane sprawozdania finansowego	dane porównywalne			
	w tys. złotych			%	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)-(3)	(6)=(5)/(3)*100
PASYWA					
1. Pieniądz w obiegu	102 134 706,3	102 134 706,3	100 344 808,8	-1 789 897,5	-1,8
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	42 984 742,8	42 984 742,8	78 536 967,1	35 552 224,3	82,7
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	24 075 231,9	24 075 231,9	36 223 474,3	12 148 242,4	50,5
2.2. Depozyty na koniec dnia	501 048,0	501 048,0	1 329 072,8	828 024,8	165,3
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0	0,0	-
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej	18 408 462,9	18 408 462,9	40 984 420,0	22 575 957,1	122,6
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	91 511,6	91 511,6	57 511,2	-34 000,4	-37,2
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	18 896 517,6	18 896 517,6	11 131 978,4	-7 764 539,2	-41,1
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego	18 856 296,9	18 876 207,8	11 114 582,7	-7 761 625,1	-41,1
4.2. Pozostałe zobowiązania	40 220,7	20 309,8	17 395,7	-2 914,1	-14,3
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	154 412,3	154 540,6	1 335 084,6	1 180 544,0	763,9
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	9 691 526,7	9 691 526,7	13 400 160,5	3 708 633,8	38,3
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	6 982 763,0	6 982 307,1	8 145 431,9	1 163 124,8	16,7
8. Zobowiązania wobec MFW	5 447 397,6	0,0	5 841 288,9	5 841 288,9	-
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	-
10. Pozostałe pasywa	883 769,6	884 225,5	303 421,9	-580 803,6	-65,7
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	144 017,9	144 017,9	518,2	-143 499,7	-99,6
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	228 272,6	228 272,6	218 237,9	-10 034,7	-4,4
10.3. Inne	511 479,1	511 935,0	84 665,8	-427 269,2	-83,5
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	118 025,8	118 025,8	112 545,1	-5 480,7	-4,6
12. Różnice z wyceny	31 063 882,3	31 063 882,3	14 215 672,2	-16 848 210,1	-54,2
12.1. Rachunek rewaluacyjny	1 618 039,8	1 618 039,8	1 618 023,2	-16,6	0,0
12.2. Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych	22 980 583,5	22 980 583,5	10 840 211,6	-12 140 371,9	-52,8
12.3. Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów	6 465 259,0	6 465 259,0	1 757 437,4	-4 707 821,6	-72,8
13. Fundusze i rezerwy	3 639 634,1	3 639 634,1	17 891 964,4	14 252 330,3	391,6
13.1. Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0	1 500 000,0	0,0	0,0
13.2. Fundusz rezerwowy	0,0	0,0	0,0	0,0	-
13.3. Rezerwy	2 139 634,1	2 139 634,1	16 391 964,4	14 252 330,3	666,1
14. Wynik finansowy	-11 457 911,7	-11 457 911,7	-7 292 357,3	4 165 554,4	-36,4
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego	0,0	0,0	4 165 554,4	4 165 554,4	-
14.2. Strata z lat ubiegłych	-11 457 911,7	-11 457 911,7	-11 457 911,7	0,0	0,0
PASYWA OGÓLEM	210 630 978,0	205 183 708,7	244 024 477,7	38 840 769,0	18,9

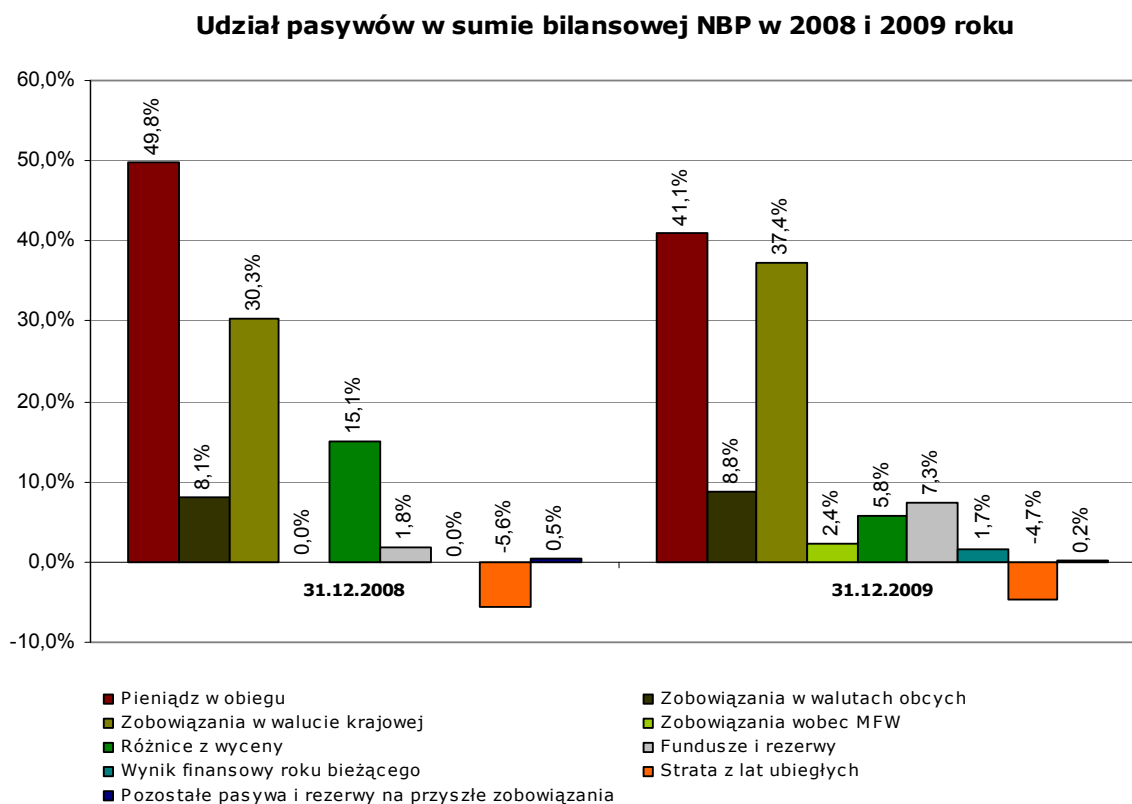
Udział podstawowych składników pasywów w sumie bilansowej na 31 grudnia 2008 r. i 31 grudnia 2009 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22

Wyszczególnienie	Stan na		Zmiana
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009
	%		p.p.
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)
PASYWA			
1. Pieniądz w obiegu	49,8	41,1	-8,7
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	20,9	32,2	11,3
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	11,7	14,8	3,1
2.2. Depozyty na koniec dnia	0,2	0,6	0,4
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej	9,0	16,8	7,8
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	0,1	0,0	-0,1
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	9,2	4,6	-4,6
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego	9,2	4,6	-4,6
4.2. Pozostałe zobowiązania	0,0	0,0	0,0
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	0,1	0,6	0,5
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	4,7	5,5	0,8
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	3,4	3,3	-0,1
8. Zobowiązania wobec MFW	0,0	2,4	2,4
9. Pozycje w trakcie rozliczenia	0,0	0,0	0,0
10. Pozostałe pasywa	0,4	0,1	-0,3
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	0,1	0,0	-0,1
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	0,1	0,1	0,0
10.3. Inne	0,2	0,0	-0,2
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	0,1	0,1	0,0
12. Różnice z wyceny	15,1	5,8	-9,3
12.1. Rachunek rewaluacyjny	0,8	0,7	-0,1
12.2. Różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych	11,2	4,4	-6,8
12.3. Różnice z wyceny cenowej aktywów i pasywów	3,1	0,7	-2,4
13. Fundusze i rezerwy	1,8	7,3	5,5
13.1. Fundusz statutowy	0,7	0,6	-0,1
13.2. Fundusz rezerwowy	0,0	0,0	0,0
13.3. Rezerwy	1,1	6,7	5,6
14. Wynik finansowy	-5,6	-3,0	2,6
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego	0,0	1,7	1,7
14.2. Strata z lat ubiegłych	-5,6	-4,7	0,9
PASYWA OGÓLEM	100,0	100,0	-

Porównanie udziału pasywów w sumie bilansowej NBP w 2008 r. i 2009 r. ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5

Zarówno na koniec 2008 r., jak i na koniec 2009 r., największą pozycję pasywów stanowi „Pieniądz w obiegu”.

Zwiększenie udziału w strukturze pasywów dotyczyło następujących pozycji:

- zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej (pozycja 2) - o 11,3 p.p., z 20,9% do 32,2%,
- fundusze i rezerwy (pozycja 13) - o 5,5 p.p., z 1,8% do 7,3%,
- wynik finansowy (pozycja 14) - o 2,6 p.p., z -5,6% do -3,0% (w 2009 r. NBP osiągnął zysk),
- zobowiązania wobec MFV (pozycja 8) - o 2,4 p.p., z 0,0% do 2,4%,
- zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych (pozycja 6) - o 0,8 p.p., z 4,7% do 5,5%,
- zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej (pozycja 5) - o 0,5 p.p., z 0,1% do 0,6%.

Udziały pozostałych pozycji w sumie bilansowej w 2009 r. **zmniejszyły** się w porównaniu z rokiem 2008:

- różnice z wyceny (pozycja 12) - o 9,3 p.p., z 15,1% do 5,8%,
- pieniądź w obiegu (pozycja 1) - o 8,7 p.p., z 49,8% do 41,1%,
- zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej (pozycja 4) - o 4,6 p.p., z 9,2% do 4,6%,
- pozostałe pasywa (pozycja 10) - o 0,3 p.p., z 0,4% do 0,1%,
- zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych (pozycja 7) - o 0,1 p.p., z 3,4% do 3,3%,
- pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej - o 0,1 p.p., z 0,1% do 0,0%.

2.5.2.1. Pieniądź w obiegu

Tabela 23

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
1. Pieniądź w obiegu **	102 134 706,3	100 344 808,8	-1 789 897,5	-1,8

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

**Zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 16/2003 wartość pieniądza w obiegu stanowi wartość nominalną wyemitowanych banknotów i monet, pomniejszona o wartość nominalną banknotów i monet, znajdujących się w kasach i skarbcach NBP, złożonych do depozytu w skarbcach innych banków oraz o wartość nominalną banknotów i monet, które zostały wycofane z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia.

Stan pieniądza w obiegu na 31 grudnia 2009 r. wyniósł 100.344.808,8 tys. zł i w porównaniu z końcem 2008 r. zmniejszył się o 1.789.897,5 tys. zł (1,8%). Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2009 r. wyniósł 100.672.978,5 tys. zł.

(patrz pkt 1.2.1. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

Tabela 24

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009		31.12.2008	31.12.2009
	w tys. złotych			%		
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100	(6)	(7)
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	42 984 742,8	78 536 967,1	35 552 224,3	82,7	100,0	100,0
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	24 075 231,9	36 223 474,3	12 148 242,4	50,5	56,0	46,1
2.2. Depozyty na koniec dnia	501 048,0	1 329 072,8	828 024,8	165,3	1,2	1,7
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej	18 408 462,9	40 984 420,0	22 575 957,1	122,6	42,8	52,2

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Pozycja obejmuje głównie zobowiązania z tytułu innych operacji polityki pieniężnej oraz salda rachunków bieżących banków krajowych (w tym na rachunkach rezerw obowiązkowych). W 2009 r. głównym instrumentem wykorzystywanym w celu kształtowania rynkowych stóp procentowych były operacje otwartego rynku w postaci emisji bonów pieniężnych NBP. Przeprowadzono też operację strukturalną polegającą na przedterminowym wykupie obligacji NBP.

(patrz pkt 1.2.2. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Tabela 25

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	91 511,6	57 511,2	-34 000,4	-37,2

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Pozycję stanowi głównie stan rozrachunków w krajowym systemie płatniczym KIR, który wynika z nierozliczonych przez KIR S.A. w dniu 31 grudnia 2009 r. zleceń płatniczych klientów NBP.

(patrz pkt 1.2.3. części *Dane szczegółowe*)**2.5.2.4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej****Tabela 26**

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana	Struktura		
	31.12.2008		31.12.2009		31.12.2008 - 31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009
	dane ze sprawozdania finansowego	dane porównywalne		%			
	w tys. złotych						
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)-(3)	(6)=(5)/(3)*100	(7)	(8)
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	18 896 517,6	18 896 517,6	11 131 978,4	-7 764 539,2	-41,1	100,0	100,0
4.1 Zobowiązania wobec sektora rządowego	18 856 296,9	18 876 207,8	11 114 582,7	-7 761 625,1	-41,1	99,9	99,8
4.2 Pozostałe zobowiązania	40 220,7	20 309,8	17 395,7	-2 914,1	-14,3	0,1	0,2

Na pozycję składają się przede wszystkim zobowiązania wobec sektora rządowego, tj. instytucji rządowych i samorządowych (w tym państwowych funduszy celowych i funduszy ubezpieczeń społecznych). Zobowiązania te obejmują głównie rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP. W analizowanym okresie nastąpił spadek omawianej pozycji wynikający ze zmniejszenia środków na rachunkach bieżących budżetu państwa i Funduszu Pracy.

W 2009 r. zmienił się sposób prezentacji salda rachunków Agencji Rynku Rolnego dotychczas prezentowanych w pozycji 4.2 „Pozostałe zobowiązania”. Obecnie salda te prezentowane są w pozycji 4.1 „Zobowiązania wobec sektora rządowego” (patrz pkt 2.1. „Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2009”).

(patrz pkt 1.2.4. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej**Tabela 27**

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana	
	31.12.2008		31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	dane ze sprawozdania finansowego	dane porównywalne			
	w tys. złotych				%
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)-(3)	(6)=(5)/(3)*100
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	154 412,3	154 540,6	1 335 084,6	1 180 544,0	763,9

Pozycja obejmuje głównie środki na rachunkach bieżących Komisji Europejskiej oraz Grupy Banku Światowego. Przyczyną zwiększenia zobowiązań wobec nierezydentów w walucie krajowej w omawianym okresie był głównie wzrost środków pieniężnych na rachunku bieżącym Komisji Europejskiej.

(patrz pkt 1.2.5. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych**Tabela 28**

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009		
	w tys. złotych				
				%	
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100	
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	9 691 526,7	13 400 160,5	3 708 633,8	38,3	

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Pozycja dotyczy głównie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bieżących w walutach obcych jednostek sektora rządowego. Wzrost omawianej pozycji w analizowanym okresie wynikał głównie ze zwiększenia środków na rachunkach bieżących Ministerstwa Finansów.

(patrz pkt 1.2.6. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych**Tabela 29**

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana	
	31.12.2008		31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	dane ze sprawozdania finansowego	dane porównywalne			
	w tys. złotych			%	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)-(3)	(6)=(5)/(3)*100
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	6 982 763,0	6 982 307,1	8 145 431,9	1 163 124,8	16,7

Głównym składnikiem zobowiązań wobec nierezydentów w walutach obcych są lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych zawierane z zagranicznymi instytucjami kredytowymi.

W 2009 r. zmienił się sposób prezentacji salda rozrachunków międzybankowych transgranicznych w euro, dotychczas prezentowanych w pozycji 7 (patrz pkt 2.1. „Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2009”). Obecnie saldo to prezentowane jest wraz z rozrachunkami międzybankowymi krajowymi w pozycji pasywów 10.3. „Inne”.

(patrz pkt 1.2.7. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.8. Zobowiązania wobec MFW**Tabela 30**

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana	
	31.12.2008		31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	dane ze sprawozdania finansowego	dane porównywalne			
	w tys. złotych			%	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)-(3)	(6)=(5)/(3)*100
8. Zobowiązania wobec MFW	5 447 397,6	0,0	5 841 288,9	5 841 288,9	-

W 2009 r. zmienił się sposób prezentacji zobowiązań wobec MFW (patrz pkt 2.1. „Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2009”). Obecnie pozycja obejmuje jedynie zobowiązania z tytułu alokacji SDR (patrz pkt 1.7.1. „Nowe umowy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Międzynarodowym Funduszem Walutowym”).

(patrz 1.2.8. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.9. Pozostałe pasywa

Tabela 31

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana		Struktura	
	31.12.2008			31.12.2008 - 31.12.2009		31.12.2008	31.12.2009
	dane ze sprawozdania finansowego	dane porównywalne	31.12.2009				
	w tys. złotych					%	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)-(3)	(6)=(5)/(3)*100	(7)	(8)
10. Pozostałe pasywa	883 769,6	884 225,5	303 421,9	-580 803,6	-65,7	100,0	100,0
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	144 017,9	144 017,9	518,2	-143 499,7	-99,6	16,3	0,2
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	228 272,6	228 272,6	218 237,9	-10 034,7	-4,4	25,8	71,9
10.3. Inne	511 479,1	511 935,0	84 665,8	-427 269,2	-83,5	57,9	27,9

Pozycja obejmuje głównie bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów, ujęte w pozycji 10.2., oraz zobowiązania z operacji bankowych i fundusze specjalne, ujęte w pozycji 10.3.

Zmniejszenie pozostałych pasywów wynika przede wszystkim ze spadku salda wyrównania do średniego kosztu zasobu instrumentów pozabilansowych, stanowiącego główny składnik pozycji „Inne” na koniec 2008 r.

W 2009 r. zmienił się sposób prezentacji sald rozrachunków międzybankowych w euro, ujmowanych obecnie w pozycji 10.3. „Inne”, a wcześniej prezentowanych w innych pozycjach pasywów (patrz pkt 2.1. „Zmiany zasad rachunkowości w roku obrotowym 2009”).

(patrz pkt 1.2.9. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.10. Rezerwy na przyszłe zobowiązania

Tabela 32

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych		%	
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	118 025,8	112 545,1	-5 480,7	-4,6

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Głównym składnikiem omawianej pozycji pasywów są rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, obejmujące ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne i rekompensaty wypłacane z powodu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników,

odprawy emerytalne, rentowe, nagrody jubileuszowe oraz rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych. Jej zmniejszenie w 2009 r. wynika głównie z wykorzystania i rozwiązania rezerw z tytułu Programu Wsparcia Pracowników w związku z reorganizacją Oddziałów Okręgowych NBP.

(patrz pkt 1.2.10. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.11. Różnice z wyceny

Tabela 33

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
12. Różnice z wyceny	31 063 882,3	14 215 672,2	-16 848 210,1	-54,2

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Głównym składnikiem powyższej pozycji są dodatnie różnice z wyceny kursowej aktywów, zobowiązań i instrumentów pozabilansowych w walutach obcych oraz dodatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych. Ponadto pozycja obejmuje rachunek rewaluacyjny złota. Zmniejszenie tej pozycji wynikało głównie z aprecjacji złotego w stosunku do dolara amerykańskiego i euro (liczonej rok do roku).

(patrz pkt 1.2.11. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.12. Fundusze i rezerwy

Tabela 34

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
13. Fundusze i rezerwy	3 639 634,1	17 891 964,4	14 252 330,3	391,6

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Pozycja obejmuje fundusz statutowy oraz rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, utworzoną zgodnie z uchwałą nr 9/2006. Wzrost omawianej pozycji w analizowanym okresie wynikał z aktualizacji wysokości rezerwy w kwocie 14.252.330,3 tys. zł.

(patrz pkt 1.2.12. części *Dane szczegółowe*)

2.5.2.13. Wynik finansowy**Tabela 35**

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana		Struktura	
	31.12.2008*	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009		31.12.2008	31.12.2009
	w tys. złotych			%		
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100	(6)	(7)
14. Wynik finansowy	-11 457 911,7	-7 292 357,3	4 165 554,4	-36,4	100,0	100,0
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego	0,0	4 165 554,4	4 165 554,4	-	0,0	-57,1
14.2. Strata z lat ubiegłych	-11 457 911,7	-11 457 911,7	0,0	0,0	100,0	157,1

*Dane porównywalne i zgodne z danymi ze sprawozdania finansowego.

Na pozycję składa się niepokryta strata z lat ubiegłych w wysokości 11.457.911,7 tys. zł oraz wynik finansowy roku bieżącego w kwocie 4.165.554,4 tys. zł.

(patrz pkt 1.2.13. części *Dane szczegółowe*)

2.5.3. Pozycje pozabilansowe

Najważniejszym składnikiem pozycji pozabilansowych są należności i zobowiązania, w walutach obcych i w walucie krajowej, wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych.

Tabela 36

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
Pozycje pozabilansowe				
Należności i zobowiązania wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych				
1. Należności w walutach obcych wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	4 501 023,6	45 268,0	-4 455 755,6	-99,0
2. Zobowiązania w walutach obcych wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	2 363 577,2	44 122,9	-2 319 454,3	-98,1
3. Należności w walucie krajowej wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	351 642,5	0,0	-351 642,5	-100,0
4. Zobowiązania w walucie krajowej wynikające z transakcji bieżących i transakcji terminowych	2 489 088,9	1 145,1	-2 487 943,8	-99,9

Spadek wartości poszczególnych pozycji wynika z ograniczenia wolumenu transakcji wymiany walut (swap) zawieranych z bankami. Salda z końca 2009 r. dotyczą wyłącznie transakcji bieżących.

(patrz pkt 1.3.1. części *Dane szczegółowe*)

Ponadto w ewidencji pozabilansowej ujmowana jest wartość otrzymanych przez NBP zabezpieczeń finansowych i gwarancyjnych (na 31 grudnia 2009 r. nie wystąpiły pozycje pozabilansowe dotyczące zabezpieczeń udzielonych), kwota dochodzonych przez NBP należności warunkowych oraz przyjęte do inkasa wartości dewizowe.

(patrz pkt 1.3.2. i 1.3.3. części *Dane szczegółowe*)

Tabela 37

Wyszczególnienie	Stan na:		Zmiana	
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008 - 31.12.2009	
	w tys. złotych			%
(1)	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
Pozostałe pozycje w ewidencji pozabilansowej				
1. Zabezpieczenia finansowe	7 058,0	0,0	-7 058,0	-100,0
2. Zabezpieczenia gwarancyjne	16 271,5	15 785,6	-485,9	-3,0
3. Należności warunkowe	269,0	269,0	0,0	0,0
4. Wartości dewizowe przyjęte do inkasa	6,5	0,3	-6,2	-95,4

Odsetki od Banku Handlowo-Kredytowego S.A. w likwidacji naliczone po dniu postawienia banku w stan likwidacji (od dnia 1 kwietnia 1992 r.) wynoszą 1.183.103,7 tys. zł i ich stan nie zmienił się w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym - patrz pkt 1.1.6.5. części *Dane szczegółowe*.

2.6. Zmiany w pozycjach rachunku zysków i strat NBP

Tabela 38

Wyszczególnienie (1)	Dane za rok		Zmiana	
	2008	2009		
	w tys. złotych		%	
	(2)	(3)	(4)=(3)-(2)	(5)=(4)/(2)*100
Wynik finansowy	0,0	4 165 554,4	4 165 554,4	-
1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii	3 136 277,6	2 989 740,8	-146 536,8	-4,7
1.1. Przychody z tytułu odsetek, dyskonta, premii	7 019 326,4	6 675 900,8	-343 425,6	-4,9
1.2. Koszty z tytułu odsetek, dyskonta, premii	3 883 048,8	3 686 160,0	-196 888,8	-5,1
2. Wynik z operacji finansowych	-2 132 886,9	2 321 140,5	4 454 027,4	-208,8
2.1. Przychody z operacji finansowych	4 175 699,2	18 117 051,9	13 941 352,7	333,9
2.2. Koszty operacji finansowych	1 522 010,5	980 316,8	-541 693,7	-35,6
2.3. Koszty niezrealizowane	2 646 941,5	563 281,0	-2 083 660,5	-78,7
2.4. Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	0,0	16,7	16,7	-
2.5. Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	2 139 634,1	14 252 330,3	12 112 696,2	566,1
3. Wynik z tytułu opłat i prowizji	-3 779,3	-127 532,9	-123 753,6	3 274,5
4. Przychody z tytułu akcji i udziałów	8 679,4	12 309,9	3 630,5	41,8
5. Pozostałe przychody	241 219,8	204 996,5	-36 223,3	-15,0
6. Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	397 443,9	413 695,3	16 251,4	4,1
7. Koszty administracyjne	361 971,0	266 530,3	-95 440,7	-26,4
8. Koszty amortyzacji	94 841,6	88 575,2	-6 266,4	-6,6
9. Koszty emisji znaków pieniężnych	339 461,5	429 360,9	89 899,4	26,5
10. Pozostałe koszty	55 792,6	36 938,7	-18 853,9	-33,8

W 2009 r. NBP osiągnął dodatni wynik finansowy w wysokości 4.165.554,4 tys. zł. Wzrost wyniku NBP był przede wszystkim skutkiem zrealizowanych przez NBP przychodów z transakcji rezerwami dewizowymi (wynik z operacji finansowych).

Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii w 2009 r. uległ zmniejszeniu o 146.536,8 tys. zł (4,7%) w porównaniu do roku 2008. Było to rezultatem spadku przychodów o 343.425,6 tys. zł (4,9%), przy jednoczesnym obniżeniu kosztów o 196.888,8 tys. zł (5,1%).

Zmniejszenie **przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii** stanowiło głównie efekt:

- a) obniżenia o 1.457.214,1 tys. zł (65,0%) przychodów od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych, wynikającego głównie z:
- niższych o 1.231.877,8 tys. zł (86,9%) wpływów z odsetek od lokat terminowych, na co wpłynęło głównie obniżenie oprocentowania lokat oraz spadek udziału tego instrumentu w strukturze inwestycyjnej rezerw walutowych,
 - niższych o 608.937,1 tys. zł (90,0%) przychodów z lokat (pożyczek udzielonych) z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych w walutach obcych,

- przede wszystkim w związku z mniejszym zaangażowaniem w jednoczesne transakcje z otrzymanym i udzielonym przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych nominowane w USD,
- wyższych o 375.675,2 tys. zł (273,6%) przychodów z lokat (pożyczek udzielonych) z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych w walucie krajowej, przeprowadzanych w ramach „Pakietu zaufania”,
- b) zwiększenia o 1.136.839,7 tys. zł (24,5%) przychodów z tytułu odsetek i dyskonta od zagranicznych papierów wartościowych, który wynikał przede wszystkim ze wzrostu udziału dyskontowych oraz odsetkowych papierów dłużnych w strukturze inwestycyjnej rezerw, zwiększenia się średniorocznego poziomu rezerw walutowych oraz wzrostu średniorocznych kursów złotego do walut obcych,
- c) obniżenia o 23.500,8 tys. zł (22,5%) wpływów odsetkowych od kredytów i pożyczek, przede wszystkim w rezultacie zmniejszenia przychodów od kredytu refinansowego na inwestycje centralne, w wyniku spłaty rat kredytu.

(patrz pkt 2.1.1. – 2.1.4. części *Dane szczegółowe*)

Zmniejszenie **kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii** było głównie rezultatem:

- a) obniżenia o 1.292.825,5 tys. zł (54,6%) kosztów z tytułu odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP, na który złożyły się niższe koszty odsetek od rachunków prowadzonych:
- w walutach obcych – spadek o 928.987,7 tys. zł (90,5%), co było przede wszystkim rezultatem niższego zaangażowania kwotowego w jednoczesne transakcje z otrzymanym i udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych nominowanych w USD, jak również niższych kosztów odsetek dotyczących głównie rachunków rządowych instytucji szczebla centralnego,
 - w walucie krajowej – spadek o 363.837,8 tys. zł (27,1%), głównie w wyniku niższego oprocentowania środków utrzymywanych na tych rachunkach, przede wszystkim rachunkach rezerwy obowiązkowej,
- b) zwiększenia o 1.066.361,9 tys. zł (70,6%) kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii od papierów wartościowych, co stanowiło głównie rezultat:
- wyższych o 960.231,9 tys. zł (234,3%) kosztów premii od zagranicznych papierów wartościowych, głównie na skutek wyższego udziału odsetkowych dłużnych papierów

wartościowych w strukturze inwestycyjnej rezerw walutowych oraz wzrostu średniorocznego poziomu rezerw walutowych,

- wzrostu o 512.585,8 tys. zł (76,8%) kosztów dyskonta od bonów pieniężnych NBP, przede wszystkim w związku z wyższym poziomem emisji bonów, wynikającym ze wzrostu nadpłynności sektora bankowego,
- spadku o 406.455,8 tys. zł (94,0%) kosztów odsetek od obligacji NBP na skutek ich przedterminowego wykupu w dniu 22 stycznia 2009 r.

(patrz pkt 2.1.5. – 2.1.7. części *Dane szczegółowe*)

Wzrost **wyniku z operacji finansowych** w 2009 r. o 4.454.027,4 tys. zł w porównaniu do poprzedniego roku był głównie spowodowany:

- a) wzrostem o 12.499.444,7 tys. zł (449,5%) przychodów ze zrealizowanych dodatnich różnic kursowych,
- b) obniżeniem o 2.646.720,1 tys. zł (około 100%) kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej aktywów i zobowiązań w walutach obcych,
- c) wzrostem o 1.455.726,2 tys. zł (105,4%) przychodów ze zrealizowanych dodatnich różnic cenowych,
- d) spadkiem o 1.155.448,5 tys. zł (88,5%) kosztów ze zrealizowanych ujemnych różnic kursowych.

Oddziaływanie zaprezentowanych powyżej pozycji na łączny wzrost wyniku z operacji finansowych zostało częściowo zredukowane zmianami innych składników tej pozycji rachunku wyników, przede wszystkim – wzrostem o 12.112.696,2 tys. zł kosztów utworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych.

(patrz pkt 2.2. części *Dane szczegółowe*)

Wynik z tytułu opłat i prowizji zamknął się w 2009 r. stratą na poziomie 127.532,9 tys. zł, wyższą o 123.753,6 tys. zł (3.274,5%) od zrealizowanej w poprzednim okresie sprawozdawczym. Pogłębienie ujemnego wyniku z prowizji i opłat spowodowane było głównie wystąpieniem kosztów z tytułu opłaty za udostępnienie przez MFW Elastycznej Linii Kredytowej (patrz pkt 1.7.1. „*Nowe umowy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Międzynarodowym Funduszem Walutowym*”).

(patrz pkt 2.3. części *Dane szczegółowe*)

Zwiększenie **przychodów z tytułu akcji i udziałów** o 3.630,5 tys. zł (41,8%) w porównaniu do zrealizowanych w poprzednim roku stanowiło rezultat wzrostu wpływów z tytułu dywidendy od posiadanych akcji Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei oraz Krajowej Izby Rozliczeniowej SA.

(patrz pkt 2.4. części *Dane szczegółowe*)

Pozostałe przychody ukształtowały się na poziomie 204.996,5 tys. zł niższym o 36.223,3 tys. zł (15,0%) od zrealizowanego w 2008 r. Źródłem tego spadku było głównie obniżenie przychodów ze sprzedaży monet kolekcjonerskich, w szczególności monet złotych.

(patrz pkt 2.5. części *Dane szczegółowe*)

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia były wyższe w 2009 r. o 16.251,4 tys. zł (4,1 %) w porównaniu do poprzedniego roku, co wynikało przede wszystkim z przyjętej polityki płacowo-kadrowej w NBP.

(patrz pkt 2.6. części *Dane szczegółowe*)

Spadek o 95.440,7 tys. zł (26,4%) **kosztów administracyjnych** obserwowany w 2009 r. w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego spowodowany był przede wszystkim uchynieniem, na mocy art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2008 r. Nr 209, poz. 1315), obowiązku wnoszenia przez NBP opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, która w roku 2008 wyniosła 101.651,9 tys. zł.

(patrz pkt 2.7. części *Dane szczegółowe*)

Koszty amortyzacji w 2009 r. uległy obniżeniu w stosunku do roku 2008 o 6.266,4 tys. zł (6,6%). Odnotowano spadek kosztów amortyzacji środków trwałych, przy jednoczesnym wzroście kosztów amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych.

(patrz pkt 2.8. części *Dane szczegółowe*)

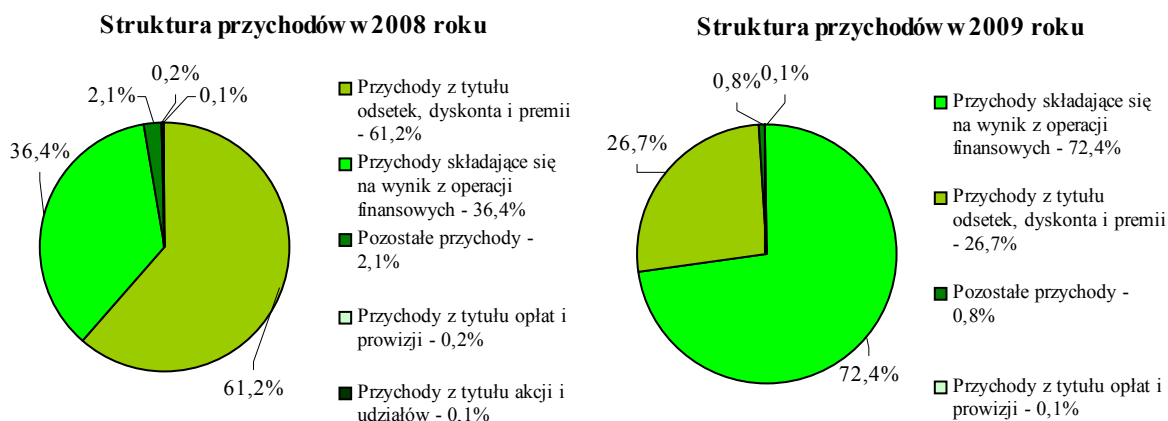
Zwiększenie kosztów emisji znaków pieniężnych o 89.899,4 tys. zł (26,5%) wiązało się ze wzrostem emisji monet oraz banknotów powszechnego obiegu, a także monet kolekcjonerskich. Zwiększenie emisji monet oraz banknotów powszechnego obiegu wynikało głównie z konieczności zapewnienia płynności rozliczeń oraz uzupełnienia zapasów.

(patrz pkt 2.9. części *Dane szczegółowe*)

Spadek **pozostałych kosztów** w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego o 18.853,9 tys. zł (33,8%) spowodowany był głównie obniżeniem pozostałych kosztów operacyjnych, a w szczególności, zaliczanej w ciężar kosztów – w momencie sprzedaży – wartości nominalnej monet i banknotów kolekcjonerskich.

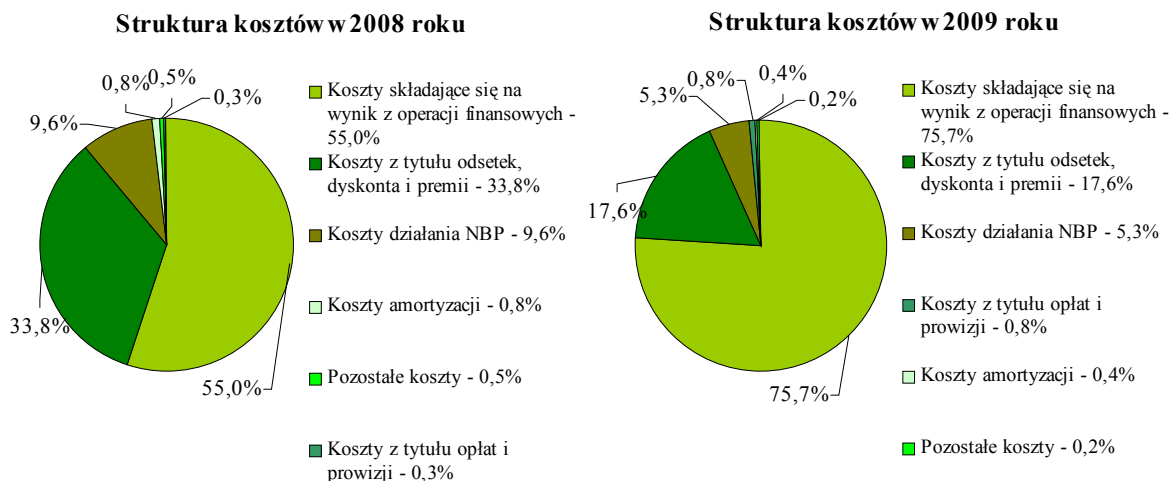
(patrz pkt 2.10. części *Dane szczegółowe*)

Zmiany **struktury przychodów NBP** w 2008 i 2009 r. prezentują poniższe diagramy:

W 2009 r. nastąpiło istotne przesunięcie w strukturze przychodów. Zwiększeniu o 36,0 p.p. uległ udział przychodów składających się na wynik z operacji finansowych (wzrost z poziomu 36,4% w 2008 r. do 72,4% w 2009 r.). Główną przyczyną tej zmiany była średnioroczna deprecjacja złotego względem walut obcych. Konsekwencją tego wzrostu był spadek udziału przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii, który zmniejszył się o 34,5 p.p. (z 61,2% w 2008 r. do 26,7% w 2009 r.).

Zmiany **struktury kosztów NBP** w 2008 i 2009 r. prezentują następujące diagramy:

W zakresie struktury kosztów zasadnicza zmiana dotyczyła wzrostu udziału kosztów składających się na wynik z operacji finansowych o 20,7 p.p. (z 55,0% w 2008 r. do 75,7% w 2009 r.). Wyniknęło to głównie ze wzrostu o 12.112.696,2 tys. zł kosztów utworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych. Konsekwencją tego wzrostu był spadek udziału kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii o 16,2 p.p. (z 33,8% w 2008 r. do 17,6% w 2009 r.) oraz kosztów działania NBP o 4,3 p.p. (z 9,6% w 2008 r. do 5,3% w 2009 r.).

Dyrektor Departamentu
Operacyjno-Rachunkowego

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego

Warszawa, dnia